

מדינת ישראל

משרד המשל

שם תיק: נספחי ממשלה 412 - 417

מזהה פיו:

204/6-A

מזהה פריט: R00050mm

כתובת: 3-312-1-3-6

תאריך הדפסה: 03/07/2022

29/07/2022

1 9 6 8

- 412 - הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 12)
- 413 - השתתפות הממשלה בחברות להקמת צינור הנפט בין אילת לאשקלון
- 414 - הצעת חוק זכי רדיפות הנאצים (תיקון מס' 2)
- 415 - הקמת ועדת שרים לבדיקת אפשרויות צמצום בעלות הממשלה במפעלים עסקיים, יצרניים ומסחריים
- 416 - צרף שר המסחר והתעשייה לוועדת השרים העליונה לענין ירושלים
- 417 - הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 13).

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 13)

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטת הממשלה מס. 224 (כל/62)
מיום כ"ז בטבת תשכ"ח (23.1.68), לאחר את הצעת חוק לתיקון
פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 13), תשכ"ח-1968, המ"ב, ולהגישה
מיד לכנסת. ---

ד ב ר י ה ס ב ר

ועדת השו"מ לענייני כלכלה אישרה בישיבתה מיום כ"ב בטבת
תשכ"ח (23.1.68) (החלטה מס. כל/62), תיקונים לפקודת מס הכנסה
אשר יכללו בשתי הצעות חוק לתיקון הפקודה האמורה: תיקון מס. 12
ותיקון מס. 13.

הצעת תיקון מס. 12 הכוללת חלק מהתיקונים האמורים כבר
הוגשה לאישור הממשלה, (נספח 412), לשם הנחתה המידית על שולחן
הכנסת, ועתה מוצע לאשר הצעת תיקון מס. 13 דלעיל.

מוגש ע"י שר האוצר

נספח 417

ז' באדר תשכ"ח
7.3.68

הצעת חוק

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 13), תשכ"ח-1968

1. תיקון סעיף 2
בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾ (להלן - הפקודה), פסקה (3) - בטלה.

2. תיקון סעיף 3
בסעיף 3 לפקודה -

(1) במקום הערת השוליים יבוא "הכנסות אחרות";

(2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) אדם שבשנת מס פלונית בפסקה התעסקותו והכנסתו נקבעת בשומה לפי בסיס מזומנים, יראו את כל הסכומים שלא חוייבו בידו במס לפני ההפסקה מחמת קביעת ההכנסה על בסיס מזומנים כהכנסה בידי מי שזכאי לאותם סכומים בעת קבלתם;

לענין זה, "הפסקת התעסקות" - לרבות שינוי התעסקות או פטירה".

3. תיקון סעיף 16
בסעיף 16 לפקודה, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) כי הכנסה מריבית המשתלמת על אגרות חוב שהוצאו על ידי לווה ישראלי לבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח, תהא פטורה ממס גם כשהיא בידי תושב חוץ שאגרות החוב הועברו אליו."

4. תיקון סעיף 17
בסעיף 17 לפקודה, בפסקה (5), במקום "כל סכום ששילם מעביד" יבוא "סכומים ששילם מעביד - בתנאים ובשעורים שנקבעו בתקנות לענין סעיף 47" ובמקום "בסעיף 47" יבוא "בסעיף האמור".

5. ביטול סעיף 19
סעיף 19 לפקודה - בטל.

1. דיני מדינת ישראל, בנסח חדש, תשכ"ג, עמ' 129; תשכ"ג, עמ' 73; תשכ"ד, עמ' 114,86; תשכ"ה, עמ' 290,28; תשכ"ו, עמ' 34,38; תשכ"ז, עמ' 18,94.

תיקון
סעיף
32

בסעיף 32 לפקודה, במקום פסקה (9) יבוא:

"(9) תשלום מענק עקב פרישה או מוות ששילמה חברה שהיא בשליטתו של לא יותר מחמישה בני אדם, כמשמעותה בסעיף 76, לאחד מחבריה שהוא בעל שליטה בה או שטרם חלפו שבעים מיום שחדל מלהיות אחד מבעלי השליטה בה, או לאחר במקומו, וכן תשלום ששילמה חברה כאמור לקופת גמל בשל בעל שליטה כאמור; אך רשאי הנציב להורות הוראה אחרת אם ראה לעשות כן לפי הנסיבות.

לענין זה -

"בעל שליטה" - מי שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או ביחד עם קרובו באחת מאלה:

(א) ב-10% לפחות, מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה;

(ב) בזכות להחזיק ב-10% לפחות, מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה או בזכות לרכוש;

(ג) בזכות לקבל 10% לפחות מהרווחים;

(ד) בזכות למנות מנהל.

"קרוב" - כמשמעותו בסעיף 76 (ד).

תיקון
סעיף
34

7. בסעיף 34 לפקודה, בסעיף קטן (ב), במקום "בעד אשה לפי סעיף 37 או בעד ילדים" יבוא "לא בעד אשה לפי סעיף 37 ולא בעד ילדים".

הוספת
סעיף
46

8. אחרי סעיף 45 לפקודה יבוא:

"תרומות
מיוחדות

46. (א) יחיד או חברה שתרמו בשנת מס מסוימת תרומה בטכום של 20,000 לירות או יותר, למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) שאישר לענין זה שר האוצר בהכרזה שפורסמה ברשומות, יהיו זכאים באותה שנה:

יחיד - לזכוי ממס ב-25% מטכום התרומה;

חברה - לזכוי מהכנסתה החייבת 50% מטכום התרומה;

(ב) זכוי או זכוי לפי טעיף קטן (א) לא ינתן -

(1) בעד חלק התרומה העולה על 10% מהכנסתו החייבת של התורם באותה שנת מס;

(2) בעד טכום שזוכה או שזוכה בשל אותה תרומה לפי טעיפים 45 או 48 או לפי החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 2), תשכ"ב-1962⁽²⁾."

9. בטעיף 47 לפקודה, בטעיף קטן (ד), אחרי "כיוצא באלה" יבוא "וכן קופה מרכזית להשקעות של קופות גמל".

תיקון
טעיף
47

10. בטעיף 49 לפקודה, בטעיף קטן (א), בפסקה (2), בטופה יבוא: "ובלבד שהתאחוז המקובל לא יעלה על התאחוז שהוא סביר - לדעת פקיד השומה - בכל מקרה ומקרה; האמור בפסקה זו לא יתפרט כמונע מהשיג בערעור לפי טעיפים 153-158 על החלטת פקיד השומה בדבר סבירות התאחוז."

תיקון
טעיף
49

11. בטעיף 50 לפקודה -

(1) במקום טעיף קטן (א) יבוא:

תיקון
טעיף
50

"(א) על אף האמור בפקודה זו, חברה העוסקת בביטוח חיים, בלבד או בנוסף על ביטוח כללי (להלן - חברת ביטוח חיים), רואים את רווחיה מעסקי ביטוח חיים כשוויים לטכום הרווחים כשהם מחושבים לפי טעיף 49, אגב קביעת העתודות לפי חישוב אקטוארי ובשינויים המחויבים לפי הענין, ובלבד שלא יותרו עתודות בטכום העולה על טכום העתודות המחושבות לפי בסיס החישוב האקטוארי שהוא סביר - לדעת פקיד השומה - בכל מקרה ומקרה; האמור בטעיף קטן זה לא יתפרט כמונע מהשיג בערעור לפי טעיפים 153-158 על החלטת פקיד השומה בדבר סבירות בסיס החישוב האמור.

4/

2. ס"ח תשכ"ב, עמ' 129; ס"ח תשכ"ה, עמ' 37; ס"ח תשכ"ז, עמ' 103.

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בתום כל ארבע שנות מס יערך חישוב סכום ההכנסה מהשקעות של חברת ביטוח החיים לאותן ארבע שנים. על סכום ההכנסה מהשקעות על סכום ההכנסה כשהיא מחושבת לפי סעיף קטן (א), ירוטף ההפרש להכנסת החברה בשנה הרביעית. לענין זה, "הכנסה מהשקעות" - סכום ההכנסה מהשקעות של חברת ביטוח חיים, פחות הוצאות הנהלה ובכלל ההוצאות גט דמי עמילות ששילמה החברה פחות דמי עמילות שקיבלה."

12. בסעיף 66 לפקודה, בסעיף קטן (א)(6), אחרי "סעיף 45" יבוא "והנכרי לפי סעיף 47".

תיקון
סעיף
66

13. בסעיף 76(ד) לפקודה, במקום פסקה (1) יבוא:
" (1) אדם וקרובו;

תיקון
סעיף
76

"קרוב" לענין זה - בן זוג, אח, אחות, הורה, הורי הורה, צאצא וצאצאי בן-הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה;

14. במקום סעיף 85 לפקודה יבוא:

החלפת
סעיף
85

"הערכת 85. (א) בחישוב ההשתכרויות או הרווחים מעסק לענין פקודה זו, יראו מלאי עסקי שהיה שייך לאותו עסק במקרים האמורים להלן, כנמכר בסכום השווי:
(1) מלאי עסקי השייך לעסק בעת שהופסק או שהועבר;
(2) מלאי עסקי שהוצא או שהועבר מהעסק שלא בתמורה או שלא בתמורה מלאה, וכן מלאי עסקי בעסק שהפך לנכס קבוע באותו עסק;

(ב) לגבי מלאי עסקי שהפך לנכס קבוע ונראה כנמכר כאמור בסעיף קטן (א), יהיה סכום השווי - המחיר המקורי לענין הסעיפים 21 ו-88.

(ג) בסעיף זה -

"מלאי עסקי" - כל נכס מיטלטלין או מקרקעין הנמכר במהלכו הרגיל של העסק, או שהיה נמכר כך אילו הבטיל או הגיע לגמר ייצורו, הכנתו או בנייתו, וכל חומר המשמש בייצורו, בהכנתו או בבנייתו של אותו נכס.

"עסק" - לרבות חלק מעסק.

"טכום השווי" - הטכום שאפשר היה לקבל תמורת המלאי העסקי ממוכר מרצון לקובה מרצון כשהוא נקי מכל שעבוד הבא להבטיח חוב, מסכנתא, או זכות אחרת הבאה להבטיח תשלום; ובלבד שבמכירה שנעשתה בכתב ופקיד השומה שוכנע כי המחיר בעד המלאי נקבע בתום לב מבלי שהושפע מקיום יחסים מיוחדים בין המוכר לקובה, בין במישרין ובין בעקיפין - המחיר שנקבע.

15. בסעיף 86 לפקודה - תיקון
טעיף
86

בסעיף קטן (א) -

(1) אחרי המלים "או בדויה" יבוא: "או עסקה שמטרתה העיקרית היא להפחית את טכום המס.

(2) בסופו יבוא:
"לענין זה -
"עסקה" - לרבות פעולה."

16. בסעיף 88 לפקודה - תיקון
טעיף
88

(1) בהגדרת "נכס", בפסקה (2), יימחקו המלים "כמשמעותו בסעיף 85";

(2) בהגדרת "נכס בר-פחת", אחרי "לפי טעיף 21" יבוא
"או שניתנה בעד הפחתה";

(3) אחרי הגדרת "נכס בר-פחת" יבוא:

"מלאי עסקי" - כמשמעותו בסעיף 85;

(4) בהגדרת "מחיר מקורי" -

(א) בפסקה (2), במקום "שווי אותו הנכס בעת החליפין"

יבוא "התמורה בעת החליפין";

(ב) בפסקה (3), במקום פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ב) מיום ד' בכסלו תשי"ב (3 בדצמבר 1951) ועד יום ב' בניסן תשכ"ח (31 במרס 1968), או אף לאחר מכן אם הנכס נתקבל במתנה מקרוב - יתרת המחיר המקורי של הנכס בעת שנ ניתן במתנה על ידי הרוכש האחרון שרכשו שלא במתנה.

(ג) ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) או לאחר מכן אם הנכס לא נתקבל במתנה מקרוב - התמורה בעת שהנכס נתקבל על ידי הנישום. סכום התמורה כאמור יהא המחיר המקורי גם לענין סעיף 21."

(5) בהגדרת "מכירה" - אחרי "למעט מתנה" יבוא "לקרוב";

(6) במקום הגדרת "תמורה" יבוא:

"תמורה" - המחיר שיש לצפות לו ממכירת נכס על ידי מוכר מרצון לקונה מרצון כשהנכס נקי מכל שעבוד הבא להבטיח חוב, משכנתא, או זכות אחרת הבאה להבטיח תשלום; אולם במכירה שנעשתה בכתב ופקיד השומה שוכנע כי המחיר בעד הנכס נקבע בתום לב ובלי שהושפע מקיום יחסים מיוחדים בין המוכר לקונה, בין במישורין ובין בעקיפין - התמורה היא המחיר שנקבע; והכל בניכוי הוצאות המכירה שהוציא הנישום באותה מכירה."

(7) אחרי הגדרת "תמורה" יבוא:

"קרוב" - כמשמעותו בסעיף 76(ד), לרבות צאצא של אח או של אחות, ואח או אחות של הורה."

17. בסעיף 91(ב) לפקודה, בהגדרת "תקופת החזקה", אחרי "בדרך מתנה" יבוא "לפני יום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) או אף לאחר מכן אם הנכס הגיע לידי הנישום במתנה מקרוב."

תיקון
סעיף
91

18. בסעיף 93 לפקודה - תיקון סעיף 93
- (1) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (2) יבוא:
- "(2) היתה המכירה בדרך העברת נכסים על ידי המפרק מחבר-בני-אדם לחבר בו, תחשב התמורה כפי שהיתה ביום העברת הנכס;"
- (2) בסעיף קטן (ב), ברישא, במקום "בחישוב המט שחבר-בני-אדם" יבוא "בחישוב המט שחבר בחבר בני-אדם".
19. בסעיף 95 לפקודה, בסעיף קטן (ב), במקום "מחירו המקורי של הנכס" יבוא "יתרת מחירו המקורי של הנכס". תיקון סעיף 95
20. בסעיף 97 (א) לפקודה, אחרי פסקה (3) יבוא:
- "(4) מכירת נכס ללא תמורה למדינה, לרשות מקומית, לקרן הקיימת לישראל, לקרן היסוד - המגבית היהודית המאוחדת לישראל, או למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2)". תיקון סעיף 97
21. אחרי סעיף 99 לפקודה יבוא:
- "העברת 100. העביר אדם נכס שבבעלותו לעסקו כמלאי עסקי או הפך נכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעסקו, יראו את ההעברה או ההפיכה כאמור - כמכירה. עסקי" הוספת סעיף 100
22. בסעיף 121 (ג) לפקודה, במקום "בעד אשה לפי סעיף 37 או בעד ילדים" יבוא "לא בעד אשה לפי סעיף 37 ולא בעד ילדים". תיקון סעיף 121
23. אחרי סעיף 125 לפקודה יבוא:
- "סיעור המט 125 א. על אף האמור בסעיף 121, הכנסה שחל עליה על תקבולים לאחר הפסקת התעסקות" סעיף 3(ו), סיעור המט עליה לא יעלה על 25%". הוספת סעיף 125 א
24. בחלק י' לפקודה, בפרק הראשון, במקום הכותרת לסימן ב' יבוא:
- "נכרי מהכנסת עבודה ומהכנסה אחרת". החלפת כותרת
25. בסעיף 164 לפקודה, במקום הערת השוליים יבוא: "חובת נכרי במקור". תיקון סעיף 164

תיקון
סעיף
167
26. בטעיף 167 לפקודה, במקום "סעיף 164", יבוא "סעיפים 161
או 164", במקום "כאמור בו" יבוא "כאמור בהם" ובמקום "סעיף 166"
יבוא "סעיפים 161 או 166".

ביטול
סעיף
169
27. טעיף 169 לפקודה - בטל.

הוטפת
סימן ד'
28. אחרי טעיף 173 לפקודה יבוא:

"סימן ד': סמכויות עזר

סמכות
להכנס
לחצרים,
לבדוק
ולחקור
173 א. (א) ראה פקיד השומה צורך בכך כדי להבטיח קיומן
של הוראות פרק זה או הוראות אחרות בדבר ניכוי
מס במקור או כדי למנוע השתמטות מקיומן, רשאי
הוא או עובד ציבור שהורטה לכך על ידיו בכתב -

(1) להכנס לחצריו של כל אדם שמחובתו לנכות
מס במקור ולחצריו של כל אדם שברשותו
הספרים והמסמכים הנוגעים לנכוי מס במקור;
(2) לבדוק כל פנקס, רשומה, תעודה או מסמך
אחר הנוגע לנכוי מס במקור והנמצא ברשות
אדם כאמור בפסקה (1);

(3) לחקור כל מי שחייב לנכות מס במקור,
מי שברשותו הספרים והמסמכים הנוגעים לנכוי
מס במקור וכל מי שחייבים לנכות מס מהכנסתו.

אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בסמכויותיו של פקיד
השומה או עובד הציבור.

(ב) אדם שסעיף קטן (א) חל עליו יתן למבצע חקירה
או בדיקה כאמור כל אפשרות לעשות כן וישיב
תשובה מלאה ונאמנה על כל השאלות שנשאל.

(ג) בטעיף זה "נכוי מס במקור" - נכוי מס על פי
הסעיפים 161, 164 או 170.

29. בטעיף 185 לפקודה, בפיסקה (2), במקום "בצירוף ריבית כפי שקבע בית המשפט" יבוא: "בצירוף ריבית של 9% לשנה, או אחר אחר שקבע בית-המשפט, בעד התקופה החל מתום 30 יום לאחר המועדים שנקבעו להגשת הדין וחשבון על פי הסעיפים 132 ו-133 עד ליום הגשת הערעור, אך לא יותר מאשר בעד שנים עשר חודשים ובצירוף ריבית כפי שיקבע בית המשפט החל מיום הגשת הערעור."

תיקון
סעיף
185

30. במקום טעיף 187 לפקודה יבוא:

"תשלום 187. על יתרה כאמור בטעיף 183 או 184 ישלם הנישום ריבית של 9% לשנה, בעד תקופה החל מתום 30 יום לאחר המועדים שנקבעו להגשת הדין וחשבון על פי הסעיפים 132 ו-133, ובלבד שעל יתרה לפי טעיף 183 לא ישלם הנישום ריבית לתקופה העולה על ששה חודשים, ועל יתרה לפי טעיף 184 לתקופה העולה על שנים עשר חודשים."

תיקון
סעיף
187

31. בטעיף 193 לפקודה -

(1) במקום "יחולו על גביית מט הכנסה" יבוא "יחולו על גביית כל סכום כאמור";

(2) במקום "סכום הפיגורים במט הכנסה" יבוא "סכום הפגורים";

(3) בסיפה, במקום "מט הכנסה כאמור" יבוא "סכום כאמור".

תיקון
סעיף
193

32. בטעיף 218 לפקודה, במקום "על פי הסעיפים 161 או 164" יבוא "על פי הסעיפים 161, 164 או 170".

תיקון
סעיף
218

33. בטעיף 219 לפקודה, במקום "על פי הסעיפים 161 או 164" יבוא "על פי הסעיפים 161, 164 או 170" ובמקום "בסעיפים 161 ו-166" יבוא: "בסעיפים 161, 166- או 171".

תיקון
סעיף
219

34. בטעיף 222 (ג) לפקודה, במקום "בסעיפים 161 או 164" יבוא "הסעיפים 161, 164 או 170".

תיקון
סעיף
222

תיקון
טעיף
223

35. בסעיף 223 לפקודה, במקום פסקה (2) יבוא:
" (2) הוצו או הוצו של אשתו או של ילדיו שלמטה מגיל 20 גדל בתקופה מסוימת, שאינה עולה על חמש שנים, בטכום העולה על טכום ההכנסה שעליה הגיש דו"ח או דוחו"ת לפקיד השומה לאותה תקופה, בנכוי המט ששולם."

תיקון
טעיף
235

36. בסעיף 235 (ב) לפקודה, בטופו, יבוא:
"הוראות הטעיפות 231, 232 ו-234 יחולו על כל הממלא תפקיד רשמי בביצוע חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953⁽³⁾, לגבי ידיעות שקבל לפי טעיף קטן זה."

החלפת
טעיף
236

37. במקום טעיף 236 לפקודה יבוא:
"רשות 236. אלה רשאים לייצג בישומים:
לייצג בישומים
(1) רואה חשבון כמשמעותו בחוק רואי חשבון, תשט"ו - 1955⁽⁴⁾;

(2) יחיד הראוי לערוך בקורת על פנקסי אגודה שיתופית לפי טעיף 20 לפקודת האגודות השיתופיות;
(3) יועץ מסיים הרשום בפנקס יועצי המסים לפי פקודה זו ושילם אגרה שנתית כפי שנקבע בתקנות.

הוראה זו אינה באה לפגוע בזכותו של עורך דין על פי חוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961⁽⁵⁾

כשירות להירשם בפנקס 236 א (א) יחיד יהא כשיר לרישום כיועץ מסיים אם נתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא תושב ישראל;
- (2) מלאו לו 23 שנים;
- (3) הוא בעל הסכלה תיכונית, אלא שהנציב רשאי, במקרים הנראים לו, לוותר על קיום תנאי זה, כולו או מקצתו;
- (4) תוך עשר שנים שקדמו לבקשה לרישום לא הורשע או נשא עונש מאסר על עבירה שיש עמה קלון;

3. ס"ח תשי"ד, עמ' 6.
4. ס"ח תשט"ו, עמ' 26.
5. ס"ח תשכ"א, עמ' 178.

(5) עמד בבחינות ועבר תקופת הכשרה - הכל יצי
שנקבע בתקנות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) (3) ו-(5), יהא יחיד
כסיר לרישום כיועץ מטים, אם לפני יום ג' בניסן
תשכ"ח (1 באפריל 1968):

(1) שימש חמש שנים לפחות נציג בשכר על עשרים
והמיטה נישומים לפחות, או-

(2) שימש נציג כאמור שנתיים לפחות ובלבד שיעמוד
עד ליום יט' בתשרי תשכ"ט (1 באוקטובר 1969)
בבחינות כפי שנקבעו בתקנות.

רישום 236ב. (א) הנציב יקיים פנקס לרישום יועצי מטים (להלן -
יועצי
מטים)
הפנקס) ויוציא לנרשמים בו תעודות רישום.

(ב) המבקש להירשם כיועץ מטים יגיש בקשה על כך בטופס
שורה עליו הנציב.

(ג) מצא הנציב כי נתמלאו במבקש הוראות סעיף 236א,
ושולמה אגרת הרישום שנקבעה בתקנות, ירשום את
המבקש בפנקס ויתן לו תעודת רישום; ומי שנרשם
כאמור יהא רשאי לשמש יועץ מטים עד ליום
31 במרס של שנת המס שבה נרשם.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, רשאי הנציב לדחות בקשה
לרישום בפנקס אף אם נתמלאו התנאים המפורטים
בסעיף 236א, אם לדעתו אין המבקש ראוי לשמש
כיועץ מטים.

מחיקת 236ג. (א) רישומו של יועץ מטים יימחק מן הפנקס אם בתקיים
רישום
בפנקס
בו אחד מאלה:
(1) אינו ממלא תנאי מן התנאים המנויים בסעיף 236א;
(2) הורשע בעבירה שיש עמה קלון.

(ב) הנציב רשאי למחוק רישומו של יועץ מסיט מן הפנקס אם היה לו יסוד סביר להניח כי נתקיים בו אחד מאלה:

(1) התנהג התנהגות בלתי הוגנת בכל ענין הנוגע לפקודה זו;

(2) אינו ראוי לשמש יועץ מסיט.

(ג) מחיקת רישומו של יועץ מסיט מן הפנקס, יכול שתהא לצמיתות, או לתקופה מסוימת שבטופה יחא האדם רשאי לבקש חידוש רישומו, או לתקופה מסוימת שבטופה יחודש רישומו מאליו.

(ד) במחק רישומו של יועץ מסיט, יפורסם הדבר בדרך שנקבעה.

איטור 236ד. היה לנציב יסוד להניח כי נתקיימו בסיבות המחייבות ייצוג לשעה או מרשות מחיקת שמו של אדם מן הפנקס, רשאי הוא לאטור עליו לשמש יועץ מסיט עד שיתברר קיומן של הנסיבות; ובלבד שאיטור כאמור לא יארך משלשה חדשים, ואם התחילה חקירת משטרה בענין זה - לא יאוחר מאשר עד גמר החקירה וההליכים המשפטיים שבעבותיה.

סייגים 236ה. (א) לא ישתמש הנציב בטמכותו לפי סעיפים 236ג או 236ד אלא לאחר שנתן ליועץ המסיט הזדמנות נאותה להשמיע בפניו טענותיו.

(ב) הוגשה תביעה פלילית נגד יועץ מסיט, לא ישתמש הנציב בטמכותו לפי סעיף 236ג לפני גמר ההליכים המשפטיים.

ערר 236ו. הרואה עצמו נפגע מהחלטת הנציב לפי הסעיפים 236ב(ד), 236ג או 236ד, רשאי לערור עליה בפני ועדת ערר תוך שלושים יום מהיום בו במטרה לו ההודעה על אותה החלטה.

ועדת 236 ז. (א) בהודעה שתפורט ברשומות ימנה שר האוצר ועדת ערר של שלושה שבראשה ישב עורך-דין;

(ב) ועדת הערר רשאית לאשר את החלטת הנציב, לבטלה או להחליט בדרך אחרת.

(ג) החלטת ועדת הערר תהא טופית.

(ד) לוועדת הערר יהיו כל הטמכויות שניתן להעניק לוועדת חקירה על פי סעיף 5 לפקודת ועדות חקירה⁽⁶⁾

(ה) שר המספטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדלין בוועדת הערר, שכר חבריה ואגרת ערר.

38. במקום סעיף 240 לפקודה יבוא:

"ע"גול 240. בחישוב טכום הכנסה חייבת וכל טכום שאדם חייב לשלם לפי פקודה זו, יוגדל או ירפחת כל טכום עד ללירה השלמה הקרובה ביותר."

החלפת
סעיף
240

39. בסעיף 12 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 3), תשכ"ג-1963⁽⁷⁾

(1) במקום "בשנות המס 1962, 1963, 1964" יבוא "בשנות המס 1962 עד 1967";

(2) סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:

"(ב) הוצאות הון, שהוציא אדם בשנות המס 1968 עד 1970

למחקר מדעי לשם פיתוחו או קידומו של מפעלו התעשייתי, יותרו לזכוי בשנת המס שבה הוצאו, בתנאי שהמחקר נעשה במוסד שאישר שר האוצר לענין זה בהמלצת המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח, או אף אם לא נעשה במוסד כאמור אולם בתנאי לגבי המחקר המלצת המועצה האמורה.

לענין זה, "מפעל תעשייתי" - לרבות חקלאות."

תיקון
סעיף 12
לחוק
לתיקון
פקודת מס
הכנסה
(מס' 3),
תשכ"ג-1963

6. חוקי א"י, כרך א', פרק כא', עמ' 152.
7. ס"ח תשכ"ג, עמ' 73.

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "לפי סעיף קטן (א)" יבוא
"לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב)".

40. בסעיף 23 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תשי"ח-1958⁽⁸⁾,
ימחקו המלים "לשנות המס 1958 - 1959" שבהערת השוליים, ובמקום
"בשנות המס 1958 - 1962" שברישא לסעיף, יבוא: "החל משנת המס
1958".

תיקון
סעיף 23
לחוק
לתיקון
פקודת מס
הכנסה
תשי"ח-
1958

41. בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963⁽⁹⁾ -

(1) האמור בסעיף 5 יסומן כסעיף קטן (א) ואחריו יבוא:
" (ב) העברת זכות במקרקעין או זכות באיגוד מקרקעין,
מאדם לעסקו כמלאי עסקי, או הפיכת זכות במקרקעין
או זכות באיגוד מקרקעין שהוא נכס קבוע בעסק,
למלאי עסקי בעסק, יראו את ההעברה או ההפיכה
כאמור כמכירת זכות במקרקעין לענין חוק זה."

תיקון
סעיפים
50-ו
לחוק
מס שבח
מקרקעין
תשכ"ג-
1963

(2) בסעיף 50 (ב), בסופו, יבוא:

"פקיד השומה רשאי להתנות מתן האישור בתשלום מס
ההכנסה המגיע מאותו אדם, או במתן ערובה כדי הנחת
דעתו של פקיד השומה להבטחת תשלום מס ההכנסה; ובלבד
שלא יידרשו תשלום או ערובה כאמור בטכום העולה על
40% מהתמורה שנתקבלה בעד מכירת הזכות במקרקעין או
הפעולה באיגוד שבשלה נדרש האישור; אם מבקש האישור
הוא איגוד מקרקעין יחולו ההוראות כאמור גם לגבי
מס ההכנסה המגיע מבעל זכויות באיגוד."

42. מי שביום תחילת תקפו של חוק זה, חלות עליו ההוראות
סעיף 236 א(ב), יהא רשאי להוסיף ולייצג ביטומים במסך ששה
חדשים, אף אם טרם נרשם בפנקס; אלא אם דחה הנציב לפני כן את
בקשתו להרשם.

הוראת
מעבר

8. ס"ח תשי"ח, עמ' 197; ס"ח תשכ"א, עמ' 46.
9. ס"ח תשכ"ג, עמ' 156; ס"ח תשכ"ז, עמ' 105.

תחולה 43. (א) סעיפים 9,3 ו-12 יחולו לגבי שנת המס 1967 ואילך;

(ב) סעיפים 1,2,4-6,8,10,11,13-17, 18(1), 19-21,23,

26 ו-41(1) יחולו לגבי שנת המס 1968 ואילך;

(ג) כדי למנוע ספק נאמר בזה, שהדין הוא, וכן היה,

נאמר בסעיפים 7, 18(2) ו-22.

1. פסקה (3) לסעיף 2 לפקודה, קובעת כהכנסה את השווי השנתי הנקי של דירה או של קרקע שבעליהן או המחזיקים בהן חיצון משתמשים בהן לצרכי מגורים או להנאה אחרת ולא לשם ריווח. הכנסה זו מצטרפת כיום לכלל הכנסתו של הנישום ומתחייבת בהתאם לכך במס. מוצע לקבוע כי לא יראו יותר את השווי הזה כהכנסה, ועל ידי כך ישתחררו שכירים רבים מחובת הגשת ההצהרות. חלק ניכר מהשכירים חייב כיום בהגשת הצהרות אך ורק כתוצאה מצירוף שווי הדירה כאמור להכנסתו. מה גם שמוטל על השווי השנתי האמור מס רכוש על פי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961 (סעיף 1).

2. נישום שהכנסתו נקבעה בטומה לפי בסיס מזומנים מתחייב במס בשנה בה מתקבל התשלום. עם פרישתו מעיסוקו או עם הפסקת עיסוקו מכל סיבה אחרת יש ומוסיפים להתקבל תשלומים הנובעים מפעילותו בעבר.

אם מתברר כי כספים אלו הנם חובות ברורים של העסק או מסלח-היד סנפסק - הרי שהנם תקבולי פירות; אולם קיימת אי בהירות בקשר לחיובם במס, משום שלפי שיטת קביעת ההכנסה על בסיס מזומנים לא נערכת התאמת חובות, ולא ניתן לצרפם לשנים לגביהן כבר נערכו שומות טופיות. מוצע לקבוע כי במקרים כנ"ל יחויבו הכספים במס בשעור של 25% בידי מקבלם בשנה בה נתקבלו (סעיפים 2 ו-23).

3. הבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח מלווה למוסדות ישראליים כספים, ומקבל מהם אגרות חוב כבטחון וריבית על ההלוואה.

לפי תקנות אמנות קרן המטבע הבינלאומית והבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח (חסינות זכויות יתר להסכמי חליפין), תשי"ד-1954, פטורה הריבית האמורה ממס כשהיא משתלמת לבנק הבינלאומי עצמו; ברם הבנק נוהג להעביר את אגרות החוב למסקיעים ומממנים אחרים, ותנאי רגיל ומקובל הוא כי הפטור יחול אף על הריבית שתשתלם למסקיעים ומממנים אלו.

לפי הוראות הפקודה כיום אין אפשרות לפטור את הריבית במקרים אלו ממס, ומוצע איפוא לתקן את סעיף 16 לפקודה ולהסמין את שר האוצר להורות על פטור כזה, שיחול רק על מי שאיננו תושב ישראל (סעיף 3).

4. פסקה (5) לסעיף 17 לפקודה מתירה ביכורו של כל טכום
שטילים מעביד לקופת גמל בתור השתתפות שנתית טדירה, ובאיטור
הנציב - אף בתור השתתפות שנתית בלתי טדירה.

ת"א 630/63 בנק אגוד לישראל*)
אגב דיון בבית הדין (עמ"ה) הועלה ספק באם הגבלת הטיעורים
כפי שנקבעה בתקנות עולה בקנה אחד עם בוסת החוק. מוצע איפוא
לתקן את הסעיף ע"י מתן סמכות לקבוע בתקנות את הטיעורים (סעיף 4).

5. לאור ההצעה לבטל את פסקה (3) לסעיף 2 לפקודה (ראה
פסקה 1 לעיל), בעטית ההוראה הכלולה בסעיף 19 לפקודה מיותרת
ומוצע לבטלה (סעיף 5).

6. סעיף 32(9) לפקודה, האוסר נכויים של פצויים המשתלמים
ע"י חברה מעטים לאחד מחבריה שהוא מבעלי השליטה בה, לוקה בכך
שאינו מביא בחשבון אפשרות של שליטה עקיפה או שליטה באמצעות קרוב
משפחה; בכך מתאפשר למעשה נכויים של טכומים שמטלים אדם לעצמו.
כמו כן אין הסעיף מוצע תשלום פצויים למי שחדל זה מקרוב להיות
בעל השליטה בחברה, ואינו מוצע אף תשלום פיצויים כאמור באמצעות
קופת גמל.

מוצע אפוא לתקן ליקויים אלו ולקבוע כי גם בעלות עקיפה
על מניות או באמצעות קרוב משפחה תחשב כבעלות לכל דבר; כי
הפרטות לקופת גמל לפצויים דינן כדין פיצויים ישירים; וכי יש
לראות כבעל שליטה לצרכי סעיף זה, אף את מי שקבל פיצויים תוך
שנתיים מיום שחדל להיות בעל שליטה. ההוראה האמורה
תחול גם על מענקי מוות (סעיף 6).

7. סעיף 34(ב) לפקודה מתיר ביכורי מיוחד ליחיד שאינו זכאי
לנכוי בעד אשה או לנכוי בעד ילדיה. הסעיף הנ"ל אינו ברור; יש אפוא
לתקן את הצוטח ולהבהיר את הכוונה (סעיף 7).

*) קובץ פסקי דין מט הכנסה כרך ד' הוברת 10, עמ' 92.

8. קיימים מקרים בהם בישומים מעוניינים לתרום סכומים נכבדים למטרות מיוחדות כגון מפעלי תרבות, הנצחה וכד'; אולם, הוראות הפקודה אינן מעניקות הקילות במס בשל תרומות גדולות.

מוצע להוסיף בפקודה הוראה מיוחדת לפיה תרומה בסכום של 20,000 לירות או יותר - למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודה - תזכה את התורם בהקילות כדלקמן בשנת המס בה בתרמת התרומה:

אם התורם הנזכר יחיד - זכוי ממס בשעור של 25% מסכום התרומה;
אם התורם הנה חברה - זכוי מהכנסתה החייבת בשעור של 50% מסכום התרומה;

בשני המקרים יהיו הזכוי או הזכוי כאמור מוגבלים לתרומות שאינן עולות על 10% מסכום הכנסתו החייבת של התורם בשנת המס שבה בתנה התרומה (כלומר שאם תעלה תרומה על התקרה כאמור, לא יהיה התורם זכאי להקילה לגבי הסכום העודף) ובתנאי שהתורם לא בהנה מהקילה על תרומה זו לפי הוראה אחרת (סעיף 8).

9. לפי הפקודה לא נחשבת כיום קופה מרכזית להשקעות של קופות גמל"כ קופת גמל", וזאת עקב ההגדרה המצומצמת של מושג זה המצוייה בסעיף 47(ד) לפקודה. מוצע אפוא לכלול בהגדרה גם קופה מרכזית להשקעות כאמור (סעיף 9).

10. טעיף 49(א) לפקודה דן בקביעת ההשתכרויות או הרווחים של חברה העוסקת בביטוח כללי, וקובע, בין היתר, כי העתודה לסיכונים שלא חלפו בטוף שנת המס, המצוה מהכנסת החברה, תחושב לפי התאחוז המקובל באותה חברה לסיכונים אלה לגבי כלל עסקיה. מאחר ועתודה זו משפיעה למעשה על החיוב במס, וככל שתגדל העתודה תקטן ההכנסה, הרי העדר אפשרות בקורת ע"י פקיד השומה על קביעת אותו תאחוז מקובל מביאה לעתים לקביעה מוגזמת של העתודות ובעקבותיה להקטנת המס המגיע.

מוצע לקבוע כי התאחוז המקובל לא יעלה על התאחוז הטביר - לדעת פקיד השומה - בכל מקרה ומקרה. כן מוצע להבהיר כי בערעור בהתאם לטעיפים 153-158 לפקודה ניתן יהא לחלוק על החלטת פקיד השומה בדבר סבירות התאחוז. (טעיף 10).

11. הטעיף הדן בקביעת רווחיהן של חברות העוסקות בביטוח חיים קובע כי יש לראות את רווחי החברה כשווים לגדול משני הסכומים הבאים: -

(1) סכום ההכנסה מהשקעות פחות הוצאות הנהלה, ובכלל זה דמי עמילות ששילמה החברה פחות דמי עמילות שקיבלה;

(2) סכום הרווחים, כשהם מחושבים לפי האמור בטעיף 49 לפקודה לגבי חברה העוסקת בביטוח כללי, אגב קביעת העתודות לפי חישוב אקטוארי ובשיבויים המחויבים לפי הענין.

לפי הטעיף הקיים

יש לעשות
א. את החישוב לקביעת הסכום הגדול מן השנים, מדי שנה;

ב. ואין קיימת אפשרות לבקורת החישוב האקטוארי ע"י פקיד השומה.

מוצע שתה לשנות את שיטת החישוב האמורה מחישוב שנתי לחישוב שיעשה מדי 4 שנים, החל משנת המס 1968 (ומכאן שההתאמה הראשונה תעשה בתום שנת המס 1971 ועד אז ייעשה החישוב לפי השיטה הקבועה בטעיף 49 לפקודה), וכן להסמיר את פקיד השומה להחליט מהו בסיס החישוב האקטוארי הטביר בכל מקרה ומקרה. יובהר גם כאן כי בערעור בהתאם לטעיפים 153-158 לפקודה ניתן יהא להטיג על החלטת פקיד השומה בדבר סבירות בסיס החישוב כאמור (טעיף 11).

12. סעיף 66(א) לפקודה מסדיר את הניכויים והזיכויים האישיים לחישוב המס לאשה עובדת בנפרד. הסעיף אינו כולל הוראה בדבר נכוי תשלומים בעד תגמולים או קיצבה לפי סעיף 47, והמצב כיום הוא, שנכוי זה נמצע מאשה נסואה עובדת. מוצע, לכלול בסעיף 66 הוראה המתירה גם ניכוי זה. (סעיף 12).

13. אגב בצנע הפקודה נתברר שהגדרת קרוב צרה מדי; ביחס לחברת מעמים היא מאפשרת להתחמק ממס על ידי פעולות עם קרובים שאינם כלולים כיום בהגדרה. מוצע להרחיב את הגדרת קרוב שבסעיף 76(ד). (סעיף 13).

14. סעיף 85 לפקודה דן בשומת מלאי עסקי בהפסקת עסק או בהעברתו. מנסיון הפעלת הסעיף וכן לאור מספר פסקי דין בנושא זה * מסתבר כי יש מקום לערוך את הסעיף מחדש ולכלול בו שתי הוראות: האחת המתייחסת למלאי עסקי בעסק שהופסק או שהועבר, והשנייה המתייחסת להעברת מלאי עסקי הסייך לעסק קיים ללא תמורה או שלא בתמורה מלאה או להפיכת המלאי כאמור לנכס קבוע באותו עסק.

מוצע לקבוע כי יש לראות את המלאי העסקי כאילו נמכר בטכום שאפשר היה לקבל ממוכר מרצון לקונה מרצון בעת ההפסקה, ההעברה, ההוצאה או השנוי במצב הנכס. אולם, חריג אחד להוראה זו - בהעברה שנעשתה בכתב ושבה שוכנע פקיד השומה כי המחיר בעד הנכס שנקבע בתום לב ובלי שהושפע מקיום יחסים מיוחדים בין הצדדים, בין במישרין ובין בעקיפין, יראה פקיד השומה את המחיר שהוכנס עליו כסכום השווי הנכון. (סעיף 14).

15. סעיף 86 לפקודה דן בעסקאות בדויות או מלאכותיות וקובע כי מקום שפקיד השומה נוכח שעסקה המפחיתה או העלולה להפחית את סכום המס הנה בדויה או מלאכותית או שהסבה פלוגית אינה מופעלת למעשה, רשאי הוא להתעלם מהן.

הפסיקה שבאה בעקבות הפעלת הוראות סעיף זה מצמצמת באופן ניכר את האפשרות להפחית; מוצע איפוא לתקן את הסעיף ולקבוע בו כי פקיד השומה רשאי להתעלם גם מעסקה שמטרתה העיקרית היא להפחית את סכום המס. כמו כן מוצע להרחיב את המונח עסקה כך שיכלול גם

5/

פעולה. (סעיף 15).
* (ע"א 20/63 בן צבי פד"י יז' עמ' 1963;
ע"א 217-221/65 שלמה כהן, פד"י כ(2) 421).

16. בסעיף 88 לפקודה הכולל הגדרות לחלק ה', הון במס רווחי הון, יוכנסו שינויים אלה (סעיף 16):

(1) הוספת הגדרה בפרדת של מלאי עסקי ובשקבות זאת - תיקון פסקה (2) להגדרת "נכס" (ראה פסקה (3) להלן) (סעיף 16(1)).

(2) הגדרת "נכס בר פחת":

הנכס הקיים של ההגדרה כולל אך ורק נכסים שבקבע להם שיעור פחת בתקנות לפי סעיף 21 לפקודה, ואינו מביא בחשבון נכסים שביתבה עבורם הפחתה (לדוגמא - דמי מפתח), אף שהפחתה זו מובאת בחשבון לצורך חישוב רווח ההון. מצב זה גורם לכך שמבחינת חישוב רווח ההון, הולך המס ופוחת ככל שמתארכת תקופת החזקה (כמקובל לגבי נכסים שאינם ברי-פחת - סעיף 91(ב) לפקודה) ומאידך - מקבל הנישום את ההפחתה גם כהוצאה שוספת. מוצע לכלול בהגדרה גם נכסים שעבורם נתנה הפחתה, ועל ידי כך יהיה שיעור מס רווח הון על נכסים כאלה שווה לזה החל על נכסים ברי-פחת, דהיינו, 25% (סעיף 16(2)).

(3) הגדרת "מלאי עסקי":

כיום מוגדר מלאי עסקי במסגרת הגדרת "נכס" בסעיף 88 לפקודה. הוספת ההוראה הקובעת כמכירה העברת נכס של הנישום מנכסיו הפרטיים למסגרת המלאי העסקי שלו או הפיכת נכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעיסקו, מחייבת את השימוש במונח "מלאי עסקי". מוצע איפוא לנסח מונח זה כהגדרה בפני עצמה ולתקן בהתאם את פסקה (2) להגדרת "נכס" (סעיף 16(3)).

(4) הגדרת "מחיר מקורי":

(א) התיקון בפסקה (2) להגדרה, הדנה במחיר המקורי לגבי נכס שנתקבל בחליפין, בא בשקבות תיקון הגדרת "תמורה", שתושרה, בשינויים המחוייבים, להגדרת "טוב" בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963 (ראה פסקה (6) להלן).

(ב) פסקה (3) להגדרה דבה בקביעת ה"מחיר המקורי" של
נכס שנתקבל במתנה.

כיום מתייחסת ההוראה לשתי תקופות: לזר שלפני יום
3.12.51, כשהמחיר המקורי של מתנה שנתקבלה אז הוא שווי הנכס בעת
שנתקבל ע"י הניטוט; והתקופה המתחילה מיום 3.12.51 ואילך,
כשהמחיר המקורי של מתנה שנתנה בה הוא הסכום שהוצא לרכישת המתנה
על ידי הרוכש האחרון שרכסה שלא במתנה.

לאור תיקון הגדרת "מכירה" (ראה פסקה (5) להלן) מוצע
עתה להבחין בין שלש תקופות כדלקמן:

|. התקופה שלפני יום 3.12.51 שלגביה לא חל כל סיבוי
בהגדרה הקיימת;

||. התקופה מיום 3.12.51 ועד לפני יום תחילת החוק המוצע,
כששווי של נכס שניתן במתנה באותה תקופה יהיה יתרת
המחיר המקורי של הנכס כשהוא בידי הרוכש האחרון שרכשו
סלא במתנה;

|||. התקופה שמיום תחילת החוק המוצע, שבה יבחינו בין
מתנה ע"י קרוב לבין מתנה אחרת, כדלקמן:

(1) במתנה ע"י קרוב יהיה שווי של הנכס שניתן במתנה -
יתרת המחיר המקורי של הנכס בעת שניתן במתנה על
ידי הרוכש האחרון שרכשו לא במתנה;

(2) במתנה שנתנה ע"י מי שאינו קרובו של מקבל המתנה
יהיה שווי - ה"תמורה" בעת מתן המתנה (ראה
פסקה (6) להלן) (סעיף 16(4)).

(5) הגדרת "מכירה":

הנוסח הקיים מוציא מכלל הגדרת "מכירה" כל מתנה, ומאפשר
העברת נכסים ללא תשלום ררוח הון. מוצע לצמצם אפשרות זו
ולהותירה רק לגבי מתנה לקרובו שלנותן המתנה בלבד.
(סעיף 16(5)).

(6) הגדרת "תמורה":

הנוסח הקיים של ההגדרה קובע כי כתמורה ייחשב הסכום ששולם בעד מכירת הנכס או שוויה של תמורה אחרת בעד המכירה. נוסח זה מאפשר לצדדים מעוניינים להעביר בעלות בנכס תוך ציון מחיר מכירה בלתי ריאלי, ואף להעביר בעלות ללא כל תמורה.

מוצע למנוע אפשרות זו ע"י תיקון הגדרת "תמורה", שתהא דומה להגדרת "שווי" בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963. הגדרה זו קובעת שיוראו את מחיר השוק של הנכס ביום המכירה כתמורה שנתנה בעדו באותה מכירה; אולם לגבי מכירה שנעשתה בהסכם בכתב ובתמלאו תנאים מסויימים כמפורט בהגדרה המוצעת, יראו כתמורה את הסכום שנקבע בהסכם. (סעיף 16(6)).

(7) הגדרת "קרוב":

בתיקון המוצע להגדרת "מחיר מקורי" לענין נכס שנתקבל במתנה מדובר בקרוב משפחה, וכן מוזכר מונח זה בהגדרת מכירה.

יש איפוא צורך להגדיר קרוב כזה (סעיף 16(7)).

17. לאור ההצעה לתיקון הגדרת "מכירה" בסעיף 88 לפקודה, שבאה להטיל מס ררוח הון על העברת נכס בדרך מתנה שלא לקרוב משפחה, מוצע לתקן אף את הגדרת "תקופת החזקה" שבסעיף 91(ב) לפקודה, וזאת לשם קביעת מבין שנות ההחזקה לגבי נכס כזה, החל מ-1.4.68, מיום שהמתנה נתנה. מאידך, לגבי מתנה שנתקבלה מקרוב משפחה יחשבו גם להבא את תקופת החזקה מהיום שבו הגיע הנכס לידי הרוכש האחרון שלא במתנה (סעיף 17).

18. (א) סעיף 93 לפקודה דן בריווח הון בחבר-בני-אדם שבתפרק. פיסקה (2) לסעיף קטן (א) קובעת כי אם היתה המכירה בדרך העברת נכסים ע"י המפרק מחבר-בני-אדם לחבר בו, יראו כתמורה את שווים של אותם נכסים במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון ביום העברת הנכס כאמור. מאחר ומוצע לתקן את הגדרת "תמורה" (ראה סעיף 16(6) לעיל), יש מקום לתקן אף את הפיסקה הנ"ל בהתאם ולהתייחס גם בה להגדרת "תמורה" (סעיף 18(1)).

(ב) טעיף קסן(ב) כולל הוראות שנועדו למנוע הסלת מס כפולה, דהיינו, הן על חבר-בני-אדם והן על החברים בו. בטעות הושמטה המילה "שחבר" מהרישא של הטעיף וכך איבד הטעיף את מובנו, שכן אין מדובר בחישוב המס של חבר-בני-אדם אלא בחישוב המס של חבר בחבר בני-אדם. מוצע עתה לתקן את הטעיף בהוספת המלה שהושמטה. (טעיף 18(2)).

19. טעיף 95(ב) לפקודה קובע כי המחיר המקורי של נכסים שהועברו לחברה תמורת מזנות בלבד בה, יהיה יתרת המחיר המקורי כפי שהיה בידי המעביר. בטעות נאמר "מחיר מקורי" וצריך להיות "יתרת המחיר המקורי" (טעיף 19).

20. לאור הצעת התיקון בהגדרת "מכירה" בטעיף 88 לפקודה, לפיה יחויב ברווח הון מתן נכס במתנה למי שאיבד קרובו של הנותן, בתעורר הצורך בהוראה בדבר פטור ממס למכירות ללא תמורה למוסדות ציבור, כפי שהדבר מוסדר בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963; מוצע איפוא להרחיב את טעיף הפטורים ולהחילו אף על מכירות כאלו (טעיף 20).

21. ביהמ"ט העליון (ע"א 217-221/65 סלמה כהן פד"י כ(2) עמ' 421 קבע הלכה לענין מס הכנסה ^{ומס שבח מקרקעין}, אשר קבעה הפרדה בין הנישום כפרט לבין אותו נישום כבעל עסק. לפי קביעה זו יכול אדם להעביר מבכסיו הפרטיים למלאי העסקי שלו וכן יכול הוא להפוך נכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעסקו, וכל זאת מבלי להתחייב במס על הרווח שנבע מכך. יותר מזה; ררוחים אלה לא יתחייבו במס גם בעת מימושם אגב מכירת המלאי האמור, בשל העובדה כי העלות של המלאי האמור נקבעת לפי המחיר ביום ההעברה העצמית, והרווח שנצטבר בין יום הרכישה לבין יום ההעברה העצמית לא יובא בחשבון לענין חישוב הרווח. מוצע לקבוע כי העברת נכס שבבעלות הנישום למטגרת המלאי העסקי שלו או הפיכת נכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעסקו, תחשב כמכירה לענין רווח הון (טעיף 21).

22. טעיף 121(ג) לפקודה מגדיל את שעורי המס ליחיד ללא אשה וללא ילדים. טעיף זה אף הוא לקוי באותה אי בהירות שבה לקוי טעיף 34 לפקודה ומוצע להבהירו באותה דרך, ומוצע לתקן את ההוראה בהתאם לכך. (טעיף 22).

23. לאור הרחבת ההוראות בדבר ביכויי מט במקור גם לגבי סוגי הכנסות שאינן מעבודה, מוצע לתקן את הכותרת של סימן ב' לפרק הראשון בחלק י' לפקודה, בהתאם. (טעיף 24).

24. הערת השוליים לסעיף 164 לפקודה מדברת ב"חובות המעביד לזכות במקור", שעה שהסעיף דו/לא רק בחובות זכוי מט במקור משכר עבודה אלא גם מסוגי הכנסות אחרים (לדוגמה - מעמלת בטוח, ריבית, שכר סופרים וכו'). מוצע אפוא להתאים את הערת השוליים לתוכן הסעיף (טעיף 25).

25. טעיף 167 לפקודה מתיר לפקיד השומה לשוט לפי מיטב השפיטה את סכום המט שהיה אדם חייב לזכות במקור לפי טעיף 164 לפקודה ולא עשה זאת, או לא מסר דו"ח על כך, או מסר דו"ח אולם פקיד השומה טבור שאינו זכון. הוראת טעיף 164 מתייחסת לזכוי מט במקור מהכנסות עבודה בלבד ולכן מנוע פקיד השומה מלשוט את המט מריבית ודיבידנד. מוצע על כן להחיל את ההוראות טעיף 167 לפקודה גם על זכוי מט במקור מדיבידנד וריבית הנעשה על פי טעיף 161 לפקודה (טעיף 26).

26. טעיף 169 לפקודה מטמין את פקיד השומה או את נציגו להכנסת לחצירו של מעביד, ולבדוק ולחקור בכל הקשור לביכויים. עקב הרחבת מעגל הביכויים במקור והחלתו אף על סוגי הכנסות שאינן מעבודה, חייבים בביכוי מט במקור גם כאלה שאינם מעבידים, כגון משלמי ריבית, שכר סופרים, עמלת ביטוח וכו'. מוצע איפוא להרחיב את סמכותו של פקיד השומה או מי שהוטמך על ידיו לענין זה, ולהתיר כביטתם לחצירו של כל אדם שמחובתו לזכות מט במקור וכן לחצירו של אדם שברשותו הספרים והמסמכים הנוגעים לזכוי המט ולבדוק את המסמכים האמורים. כמו-כן תורחב סמכותו של פקיד השומה או מי שהוטמך על ידיו, לחקור כל מי שמחובתו לזכות מט במקור (בוטף על סמכותו זו לגבי מעביד והמועסקים על ידו) כמו-כן מוצע לבטל את טעיף 169 לפקודה, ולכלול הוראה זו בסימן מיוחד בסופו של הפרק, שידון בסמכויות עזר לענין הביכויים על חשבון המט. (טעיפים 27, 28).

27. טעיף 185 לפקודה הדן בתיאום תשלום המט לאחר פסק דין, קובע, בפיסקה (2), כי אם נתברר - לאחר מתן פטו"ד - כי הנישום שילם פחות מדי, תשולם היתרה תוך 15 יום מיום מסירת ההחלטה בצירוף ריבית כפי שקבע ביהמ"ש.

לשם תאום בהטלת הרבית ע"י ביהמ"ש ופקיד השומה על יתרת המס שהנישום חייב לשלם בפסק-דין, מוצע לקבוע בחוק גופו את הריבית שתחול על היתרה האמורה עד לפני יום הגשת הערעור לביהמ"ש (9% לשנה החל מתום 30 יום לאחר המועדים שנקבעו להגשת הדו"ח על פי הסעיפים 132 ו-133 לפקודה ועד לפני יום הגשת הערעור, שלא תעלה בסך הכל על 9%) ובצירוף ריבית כפי שיקבע ביהמ"ש לתקופה שחלפה החל מיום הגשת הערעור. אולם ביהמ"ש יהא רשאי להורות על שער אחר של ריבית גם לגבי התקופה שלפני הגשת הערעור (סעיף 29).

28. סעיף 187 לפקודה, הדן בתשלום ריבית על יתרות מס שהנישום חייב לשלם לאחר שומה ולאחר השגה, מטיל ריבית בשיעור של 9% לשנה שלא תעלה בסך הכל על $4\frac{1}{2}\%$ מטכום כל היתרה. הוראה זאת מחייבת את פקיד השומה לטייס את השומה וההשגה כאחד תוך חצי שנה, שאם לא כן לא יתחייב הנישום בריבית האמורה לתקופה שמעבר לכך; בוסף לזאת לא מבחין הסעיף בשלבים השונים של הדיון בשומה. מאידך, מורה הנסיון כי טיט השומה וההשגה תוך חצי שנה הינו משימה שאינה ניתנת לביצוע; כמו-כן רבים המקרים שנישומים מגישים השגות טרק במגמה לעכב בידם את היתרות לתקופה ממושכת ללא תשלום ריבית.

מוצע אפוא לקבוע, לגבי סלב ההשגה, שיעור ריבית של 9% לשנה שלא תעלה בסך הכל על 9% מטכום היתרה. לגבי היתרה בסלב השומה לא חל שינוי מבחינת סך כל הריבית, שתהיה גם להבא $4\frac{1}{2}\%$ מן היתרה (סעיף 30).

29. בתיקון הפקודה מטבת תשי"ב הוחל קנט בשל אי הגשת דו"ח וכן תוקנו ההוראות בדבר הטלת קנט בשל פיגור בתשלום; בעת התיקון הוסמטה הוראה הקובעת כי דין הקנט לעבין גבייה כדין המס. כמו כן הוכנסו אז לראשונה לפקודה ההוראות בדבר ריבית ואף זאת מבלי להורות שעל גבייתה יחולו חוקי הגבייה. המצב כיום הוא איפוא שקיימת אי בהירות לגבי השאלה אם ניתן לגבות ריבית וקנסות עפ"י פקודת המסים (גבייה). מוצע לתקן את סעיף 193 לפקודה, הדן באכיפת תשלום ע"י פקיד השומה, ולהורות שפקודת מס הכנסה ופקודת המסים (גבייה) יחולו אף על קנסות וריבית כאילו היו מס. (סעיף 31).

30. טעיפים 218 ו-219 לפקודה דני, הראשון בעבירה על חובת נכוי מס במקור והשני בעבירה על חובת העברת המס שנוכה במקור לפקיד השומה, ושני הטעיפים אינם מתייחסים לחובת נכוי מס במקור מתושב חוץ. לא קיימת אפוא אחריות פלילית לפי טעיפים אלה לגבי אי נכוי מס במקור מתושב חוץ ואי העברת מס שנוכה מתושב חוץ לפקיד השומה. מוצע עתה להחיל את הטעיפים 218 ו-219 לפקודה גם לגבי סוגיית נכוי מס במקור מתושב חוץ, הנדונה בטעיפים 170 ו-171 לפקודה. בעקבות תיקון זה יש לתקן^{אף} את טעיף 222(ג) לפקודה (טעיפים 32 - 34).

31. טעיף 223 לפקודה דן בחזקת אשמה, וקובע כי אחת הדרכים להוכחת אשמה של השמטת הכנסה או של רישום הכנסה בחסר הנה העובדה כי הוצג של הנישום, של אשתו או של ילדיו גדל בסכום העולה על סכום ההכנסה עליה הגיש דו"ח.

מאחר והדו"ח מוגש לכל שנת מס ואילו הצהרות הון אינן מוגשות מדי שנה, נוצר קושי בייחוס סכום ההשמטה לשנה מסוימת (ע.פ. 242/53 קרית, פד"י יח(3) 477) לגביה נעשתה ההשמטה. ואמנם, בבית דין העליון נקבע במפורש כי על פקיד השומה להוכיח, בעבירה פלילית על השמטת הכנסות הנובעת מגידול הון, מהו סכום הגידול שיש לייחס לכל שנה, והוכחה זו כמעט בלתי אפשרית. מוצע, על כן, לייחס את גידול ההון לתקופה שלגביה נקבעה ההשמטה ושלא תעלה על 5 שנים (מבלי לחלקה לשנות מס ולנקוב בסכום המושמט בכל שנה ושנה) (טעיף 35).

32. טעיף 235 לפקודה מתיר לגלות למוסד לביטוח לאומי פרטים שעובד מס הכנסה חייב בדרך כלל לשמרה בסוד; אולם מאידך אין בחוק הביטוח הלאומי הוראות בדבר חובת הסודיות של עובד המוסד לגבי ידיעות שקיבל מאגף מס הכנסה. מוצע להטיל על עובדי המוסד חובת סודיות לגבי ידיעות שקיבלו כאמור (טעיף 36).

33. עד כה טרם נקבע הסדר חוקי מחייב בדבר הרשאת אדם לשמש יועץ מסים. בהעדר הסדר כזה רשאי כל מי שרוצה בכך לעסוק בייצוג נישומים בפני שלטונות המס אף אם אינו ראוי לשמש בתפקיד זה, והנסיון מורה כי לחופש עיסוק זה תוצאות שליליות הן מבחינת הנישומים עצמם והן מבחינת שלטונות המס. מוצע לקבוע הוראות

בדבר כשירות אנשים להרשט, זיהול פנקס, עריכת בחירות, סמכות הנציב למחוק מהפנקס ולהשעות, ועביעת אגרות והכל בדומה להוראות הקיימות בחוק סוכני המכס תשכ"ה-1964. כמו כן בקבעה הוראת מעבר לגבי אלה העוסקים כיום ביצוג נישומים, עד להסדר הפנקס. (סעיף 37 ו-42).

34. סעיף 240 לפקודה דן בעיגול סכומים, הן מבחינת חישוב סכום ההכנסה החייבת - לגביה מועגל הסכום עד ללירה השלמה הקרובה ביותר, והן מבחינת חישוב סכום המט שבקבע לנישום - לגביה מועגל הסכום עד למחצית הלירה הקרובה ביותר. מוצע לעגל עד ללירה הקרובה גם את סכומי המט וגם את חיובי הקנסות והריבית, תשלומי המקדמות והסכומים שבקבעו בהסדרי תשלום (סעיף 38).

35. סעיף 12 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 3), תשכ"ג-1963, קובע כי הוצאות הון שהוציא אדם בשנות המס 1962, 1963 ו-1964, למחקרים מדעיים שנועדו לפיתוחו או קידומו של מפעלו, יותרו לזכוי בשנת המס בה הוצאו, בתנאי:

(1) שמחקרים כאמור נעשו לפי המלצת המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח, וכן

(2) שהמחקר נעשה במוסד שאושר על ידי שר האוצר, על פי המלצת המועצה האמורה.

מוצע עתה:

א. להאריך את תחולת ההוראה הנ"ל לשנות המס 1965 עד 1967;

ב. להתיר זכוי בשל מחקרים מדעיים גם לשנות המס 1968 עד 1970, אולם בשינויים אלה:

(1) על המחקר להתייחס לתעשייה או לחקלאות;

(2) די יהא בהמלצתה העקרונית של המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח לגבי מוסד שטר האוצר נכון לאשר אותו לענין זה ולא יהא צורך בהמלצתה של המועצה לגבי כל מחקר ומחקר לחוד;

(3) המזמין מחקר במוסד שעליו לא ניתן אישור כאמור, יהא אף הוא זכאי לנכוי בשל הוצאותיו של המחקר אם המועצה הנ"ל המליצה על אותו מחקר.

לא יותר לנכוי סכום שהושקע בנכס שיש עליו פחת לפי סעיף 21 לפקודה. (סעיף 39).

36. בסעיף 23 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תשי"ח-1958, נקבעה הטמכות לפטור ממס תשלום שמקבל עובד ממעביד לכטוי הוצאות קבית ספרות מקצועית.

סמכות זו נקבעה במקורה לגבי שנות המס 1958 ו-1959; בסעיף 11 לחוק לתיקון הפקודה (מס' 3), תשכ"ג-1963, הוראה הסמכות עד לשנת מס 1962, ומאז טרם הוראה. אף על פי כן ניתן פטור כזה גם בשנים שלאחר מכן, ולשם מתן גושפנקא חוקית לפעולה זו, מוצע להאריך תקפה של הוראת החוק הנ"ל ללא הגבלה, החל משנת המס 1963. (סעיף 40).

בפ"א 221/65-217 שלמה כהן. פד"י כ(2) עמ' 421
37. (1) ביהמ"ש העליון/קבע הלכה לענין מס הכנסה ומס שבח מקרקעין, אשר קבעה הפרדה בין הנישום כפרט לבין אותו נישום כבעל עסק. לפי קביעה זו יכול אדם להעביר מבכסיו הפרטיים למלאי העסקי שלו וכן יכול הוא להפוך נכסי מקרקעין קבועים שלו למלאי עסקי בעסקו, וכל זאת מבלי להתחייב במס על הרווח שנבע מכך. רווחים אלה לא יתחייבו במס גם בעת מימושם אגב מכירת המלאי האמור, בשל העובדה כי העלות נקבעה לפי המחיר ביום ההעברה העצמית הנ"ל.

מוצע איפוא לקבוע בסעיף 5 לחוק מט שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963 (להלן - החוק העיקרי), כי העברת זכות במקרקעין או זכות באיגוד מקרקעין, שבבעלותו של הנישום, למסגרת המלאי העסקי שלו או הפיכת נכס מקרקעין קבוע למלאי עסקי בעסקו, יחשבו כמכירה או כפעולה באיגוד, לפי הענין, לצורך מט שבח מקרקעין (סעיף 41(1)).

(2) סעיף 50(א) לחוק העיקרי קובע כי מכירת זכות במקרקעין או פעולה באיגוד מקרקעין שהרווח מהן נתון לשומה לפי פקודת מט הכנסה, תהיינה פטורות ממט שבח מקרקעין. סעיף 50(ב) מתנה את הפטור באישור מטעם פקיד השומה שאמנם נתון הרווח במקרה דנן לשומה לפי הפקודה.

מוצע להוסיף הוראה הקובעת כי פקיד השומה יהא רשאי מצידו להתנות את מתן האישור בתשלום מט הכנסה המגיע באותה שעה מאת המוכר או עושה הפעולה באיגוד או במתן ערובות לתשלום המט. אולם, טכום מט הכנסה הנדרש מהנישום לא יעלה על 40% משווי הזכות במקרקעין (ביום המכירה) או הזכות באיגוד (ביום הפעולה באיגוד) שהם נשוא העסקה. אם מבקש האישור הוא איגוד מקרקעין ששומת מט הכנסה המגיע ממנו נערכת לבעלי הזכויות בו, יחולו ההוראות האמורות גם על מט הכנסה המגיע מבעלי הזכויות באיגוד (סעיף 41(2)).

ר' באדר תשכ"ח
6.3.68

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 13)

ה צ ע ת ל ה ח ל מ

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטת הממשלה מס. 224 (כל/62)
מיום כ"ז בטבת תשכ"ח (29.1.68), לאשר את הצעת חוק לתיקון
פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 13), תשכ"ח-1968, המ"ב, ולהגישה
מיד לכנסת. ---

ד ב ר י ה ס ב ר

ועדת השרים לעניני כלכלה אישרה בישיבתה מיום כ"ב בטבת
תשכ"ח (23.1.68) (החלטה מס. כל/62), תיקונים לפקודת מס הכנסה
אשר יכללו בשתי הצעות חוק לתיקון הפקודה האמורה: תיקון מס. 12
ותיקון מס. 13.

הצעת תיקון מס. 12 הכוללת חלק מהתיקונים האמורים כבר
הוגשה לאישור הממשלה, (נספח 412), לשם הנחתה המידית על שולחן
הכנסת, ועתה מוצע לאשר הצעת תיקון מס. 13 דלעיל.

מוגש ע"י שר האוצר

נספח 417

ז' באדר תשכ"ח

7.3.68

הצעת חוק

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 13), תשכ"ח-1968

1. תיקון סעיף 2 לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾ (להלן - הפקודה), פסקה (3) - בטלה.

2. תיקון סעיף 3 לפקודה -

(1) במקום הערת השוליים יבוא "הכנסות אחרות";

(2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) אדם שבשנת מס פלוגית בפסקה התעסקותו והכנסתו נקבעת בשומה לפי בסיס מזומנים, יראו את כל הסכומים שלא חוייבו בידו במס לפני ההפסקה מחמת קביעת ההכנסה על בסיס מזומנים כהכנסה בידי מי שזכאי לאותם סכומים בעת קבלתם;

לענין זה, "הפסקת התעסקות" - לרבות שינוי התעסקות או פטירה".

3. תיקון סעיף 16 לפקודה, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) כי הכנסה מריבית המשתלמת על אגרות חוב שהוצאו על ידי לווה ישראלי לבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח, תהא פטורה ממס גם כשהיא בידי תושב חוץ שאגרות החוב הועברו אליו."

4. תיקון סעיף 17 לפקודה, בפסקה (5), במקום "כל סכום ששילם מעביד" יבוא "סכומים ששילם מעביד - בתנאים ובשעורים שנקבעו בתקנות לענין סעיף 47" ובמקום "בסעיף 47" יבוא "בסעיף האמור".

5. ביטול סעיף 19 לפקודה - בטל.

1. דיני מדינת ישראל, בנסח חדש, תשכ"ג, עמ' 129; תשכ"ג, עמ' 73; תשכ"ד, עמ' 114,86; תשכ"ה, עמ' 290,28; תשכ"ו, עמ' 34,38; תשכ"ז, עמ' 18,94.

תיקון
טעיף
32

6. בטעיף 32 לפקודה, במקום פסקה (9) יבוא:

"(9) תשלום מענק עקב פרישה או מוות ששילמה חברה שהיא בשליטתו של לא יותר מחמישה בני אדם, כמשמעותה בטעיף 76, לאחד מחבריה שהוא בעל שליטה בה או שטרם חלפו שנתיים מיום שחדל מלהיות אחד מבעלי השליטה בה, או לאחר במקומו, וכן תשלום ששילמה חברה כאמור לקופת גמל בשל בעל שליטה כאמור; אך רשאי הנציב להורות הוראה אחרת אם ראה לעשות כן לפי הנסיבות.

לענין זה -

"בעל שליטה" - מי שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או ביחד עם קרובו באחת מאלה:

(א) ב-10% לפחות, מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה;

(ב) בזכות להחזיק ב-10% לפחות, מהון המניות שהוצא או בכוח ההצבעה או בזכות לרכוש;

(ג) בזכות לקבל 10% לפחות מהרווחים;

(ד) בזכות למנות מנהל.

"קרוב" - כמשמעותו בטעיף 76 (ד).

תיקון
טעיף
34

7. בטעיף 34 לפקודה, בטעיף קטן (ב), במקום "בעד אשר לפי טעיף 37 או בעד ילדים" יבוא "לא בעד אשר לפי טעיף 37 ולא בעד ילדים".

הוספת
טעיף
46

8. אחרי טעיף 45 לפקודה יבוא:

"תרומות 46. (א) יחיד או חברה שתורמו בשנת מס מסויימת תרומה בסכום של 20,000 לירות או יותר, למוטד ציבורי כמשמעותו בטעיף 9(2) שאישר לענין זה שר האוצר בהכרזה שפורסמה ברשומות, יהיו זכאים באותה שנה:

יחיד - לזכוי ממט ב-25% מסכום התרומה;

חברה - לזכוי מהכנסתה החייבת 50% מסכום התרומה;

(ב) זכוי או זכוי לפי סעיף קטן (א) לא ינתן -

(1) בעד חלק התרומה העולה על 10% מהכנסתו
החייבת של התורם באותה שנת מס;

(2) בעד טכום שזוכה או שזוכה בשל אותה תרומה
לפי סעיפים 45 או 48 או לפי החוק לתיקון פקודת
מס הכנסה (מס' 2), תשכ"ב-1962⁽²⁾."

9. בסעיף 47 לפקודה, בסעיף קטן (ד), אחרי "כיוצא באלה"
יבוא "וכן קופה מרכזית להשקעות של קופות גמל".

תיקון
סעיף
47

10. בסעיף 49 לפקודה, בסעיף קטן (א), בפסקה (2), בסופה יבוא:
"ובלבד שהתאחוז המקובל לא יעלה על התאחוז שהוא סביר - לדעת
פקיד השומה - בכל מקרה ומקרה; האמור בפסקה זו לא יתפרש כמונע
מהשיג בערעור לפי סעיפים 153-158 על החלטת פקיד השומה בדבר
סבירות התאחוז."

תיקון
סעיף
49

11. בסעיף 50 לפקודה -

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

תיקון
סעיף
50

"(א) על אף האמור בפקודה זו, חברה העוסקת בביטוח
חיים, בלבד או בנוסף על ביטוח כללי (להלן -
חברת ביטוח חיים), רואים את רווחיה מעסקי
ביטוח חיים כשוויים לטכום הרווחים כשהם מחושבים
לפי סעיף 49, אגב קביעת העתודות לפי חישוב אקטוארי
ובשינויים המחויבים לפי הענין, ובלבד שלא
יותר עתודות בטכום העולה על טכום העתודות
המחושבות לפי בסיס החישוב האקטוארי שהוא סביר -
לדעת פקיד השומה - בכל מקרה ומקרה; האמור
בסעיף קטן זה לא יתפרש כמונע מהשיג בערעור
לפי סעיפים 153-158 על החלטת פקיד השומה בדבר
סבירות בסיס החישוב האמור."

4/

2. ס"ח תשכ"ב, עמ' 129; ס"ח תשכ"ה, עמ' 37; ס"ח תשכ"ז, עמ' 103.

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בתום כל ארבע שנות מט יערך הישוב סכום ההכנסה מהשקעות של חברת ביטוח החיים לאותן ארבע שנים. על סכום ההכנסה מהשקעות על סכום ההכנסה כשהיא מחושבת לפי סעיף קטן (א), ירוסף ההפרש להכנסת החברה בשנה הרביעית.

לענין זה, "הכנסה מהשקעות" - סכום ההכנסה מהשקעות של חברת ביטוח חיים, פחות הוצאות הנהלה ובכלל ההוצאות גם דמי עמילות ששילמה החברה פחות דמי עמילות שקיבלה."

12. בסעיף 66 לפקודה, בסעיף קטן (א)(6), אחרי "סעיף 45" יבוא "והנכרי לפי סעיף 47".

תיקון
סעיף
66

13. בסעיף 76(ד) לפקודה, במקום פסקה (1) יבוא:
"(1) אדם וקרובו;

תיקון
סעיף
76

"קרוב" לענין זה - בן זוג, אח, אחות, הורה, הורי הורה, צאצא וצאצאי בן-הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה;

14. במקום סעיף 85 לפקודה יבוא:

החלפת
סעיף
85

"הערכת 85. (א) בחישוב ההשתכרויות או הרווחים מעסק לענין פקודה זו, יראו מלאי עסקי שהיה שייך לאותו עסק במקרים האמורים להלן, כנמכר בסכום השווי:
מסויימים

(1) מלאי עסקי השייך לעסק בעת שהופסק או שהועבר;

(2) מלאי עסקי שהוצא או שהועבר מהעסק שלא בתמורה או שלא בתמורה מלאה, וכן מלאי עסקי בעסק שהפך לבכס קבוע באותו עסק;

(ב) לגבי מלאי עסקי שהפך לבכס קבוע ונראה כנמכר כאמור בסעיף קטן (א), יהיה סכום השווי - המחיר המקורי לענין הסעיפים 21 ו-88.

(ג) בטעיף זה -

"מלאי עסקי" - כל נכס מיטלטלין או מקרקעין
הנמכר במהלכו הרגיל של העסק, או שהיה נמכר כך
אילו הבטיל או הגיע לגמר ייצורו, הכנתו או
בנייתו, וכל חומר המשמש בייצורו, בהכנתו או
בבנייתו של אותו נכס.

"עסק" - לרבות חלק מעסק.

"סכום השווי" - הסכום שאפשר היה לקבל תמורת
המלאי העסקי ממוכר מוצון לקונה מוצון כשהוא נקי
מכל שעבוד הבא להבטיח חוב, משכנתא, או זכות אחרת
הבאה להבטיח תשלום; ובלבד שבמכירה שנעשתה בכתב
ופקיד השומה שוכנע כי המחיר בעד המלאי נקבע
בתום לב מבלי שהושפע מקיום יחסים מיוחדים בין
המוכר לקונה, בין במישרין ובין בעקיפין - המחיר
שנקבע.

15. בטעיף 86 לפקודה -

תיקון
טעיף
86

בטעיף קטן (א) -

(1) אחרי המלים "או בדריה" יבוא: "או עסקה שמטרתה
העיקרית היא להפחית את סכום המס.

(2) בסופו יבוא:

"לענין זה -
"עסקה" - לרבות פעולה."

16. בטעיף 88 לפקודה -

תיקון
טעיף
88

(1) בהגדרת "נכס", בפסקה (2), יימחקו המלים "כמשמעותו
בטעיף 85";

(2) בהגדרת "נכס בר-פחת", אחרי "לפי טעיף 21" יבוא
"או שניתנה בעד הפחתה";

(3) אחרי הגדרת "נכס בר-פחת" יבוא:

"מלאי עסקי" - כמשמעותו בטעיף 85";

(4) בהגדרת "מחיר מקורי" -

(א) בפסקה (2), במקום "שווי אותו הנכס בעת החליפין"

יבוא "התמורה בעת החליפין";

(ב) בפסקה (3), במקום פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ב) מיום ד' בכסלו תשי"ב (3 בדצמבר 1951) ועד יום ב' בניסן תשכ"ח (31 במרס 1968), או אף לאחר מכן אם הנכס נתקבל במתנה מקרוב - יתרת המחיר המקורי של הנכס בעת שניתן במתנה על ידי הרוכש האחרון שרכשו שלא במתנה.

(ג) ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) או לאחר מכן אם הנכס לא נתקבל במתנה מקרוב - התמורה בעת שהנכס נתקבל על ידי הנישום. סכום התמורה כאמור יהא המחיר המקורי גם לענין סעיף 21."

(5) בהגדרת "מכירה" - אחרי "למעט מתנה" יבוא "לקרוב";

(6) במקום הגדרת "תמורה" יבוא:

"תמורה" - המחיר שיש לצפות לו ממכירת נכס על ידי מוכר מרצון לקונה מרצון כשהנכס נקי מכל שעבוד הבא להבטיח חוב, משכנתא, או זכות אחרת הבאה להבטיח תשלום; אולם במכירה שנעשתה בכתב ופקיד השומה שוכנע כי המחיר בעד הנכס נקבע בתום לב ובלי שהושפע מקיום יחסים מיוחדים בין המוכר לקונה, בין במישרין ובין בעקיפין - התמורה היא המחיר שנקבע; והכל בניכוי הוצאות המכירה שהוציא הנישום באותה מכירה."

(7) אחרי הגדרת "תמורה" יבוא:

"קרוב" - כמשמעותו בסעיף 76(ד), לרבות צאצא של אח או של אחות, ואח או אחות של הורה."

17. בסעיף 91(ב) לפקודה, בהגדרת "תקופת החזקה", אחרי "בדרך מתנה" יבוא "לפני יום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) או אף לאחר מכן אם הנכס הגיע לידי הנישום במתנה מקרוב."

תיקון
סעיף
91

18. בסעיף 93 לפקודה - תיקון
סעיף
93
(1) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (2) יבוא:
" (2) היתה המכירה בדרך העברת נכסים על ידי המפרק
מחבר-בני-אדם לחבר בו, תחשב התמורה כפי שהיתה
ביום העברת הנכס;"
- (2) בסעיף קטן (ב), ברישא, במקום "בחיסוב המס שחבר-בני-אדם"
יבוא "בחיסוב המס שחבר בחבר בני-אדם".
19. בסעיף 95 לפקודה, בסעיף קטן (ב), במקום "מחירו המקורי
של הנכס" יבוא "יתרת מחירו המקורי של הנכס". תיקון
סעיף
95
20. בסעיף 97 (א) לפקודה, אחרי פסקה (3) יבוא:
" (4) מכירת נכס ללא תמורה למדינה, לרשות מקומית, לקרן
הקיימת לישראל, לקרן היטוד - המגבית היהודית המאוחדת
לישראל, או למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2)". תיקון
סעיף
97
21. אחרי סעיף 99 לפקודה יבוא:
"העברת 100. העביר אדם נכס שבבעלותו לעסקו כמלאי עסקי או
נכס הפך נכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעסקו, יראו
למלאי את ההעברה או ההפיכה כאמור - כמכירה." הוספת
סעיף
100
22. בסעיף 121 (ג) לפקודה, במקום "בעד אשה לפי סעיף 37 או בעד
ילדים" יבוא "לא בעד אשה לפי סעיף 37 ולא בעד ילדים". תיקון
סעיף
121
23. אחרי סעיף 125 לפקודה יבוא:
"סיעור המס 125 א. על אף האמור בסעיף 121, הכנסה שחל עליה
על תקבולים סעיף 3(ו), שיעור המס עליה לא יעלה על 25%". הוספת
סעיף
125
לאחר הפסקת
התעסקות
24. בחלק י' לפקודה, בפרק הראשון, במקום הכותרת לטימן ב' יבוא:
"נכרי מהכנסת עבודה ומהכנסה אחרת". החלפת
כותרת
25. בסעיף 164 לפקודה, במקום הערת השוליים יבוא: "חובת
נכרי במקור". תיקון
סעיף
164

תיקון
טעיף
167
26. בטעיף 167 לפקודה, במקום "טעיף 164", יבוא "טעיפים 161
או 164", במקום "כאמור בו" יבוא "כאמור בהם" ובמקום "טעיף 166"
יבוא "טעיפים 161 או 166".

ביטול
טעיף
169
27. טעיף 169 לפקודה - בטל.

הוטפת
סימן ד'
28. אחרי טעיף 173 לפקודה יבוא:

"סימן ד': סמכויות עזר

סמכות 173 א. (א) ראה פקיד השומה צורך בכך כדי להבטיח קיומן
להכנס
לחצרים,
לבדוק
ולחקור
של הוראות פרק זה או הוראות אחרות בדבר ניכוי
מס במקור או כדי למנוע השתמטות מקיומן, ושאי
הוא או עובד ציבור שהורשה לכך על ידיו בכתב -

(1) להכנס לחצירו של כל אדם שמחובתו לזכות
מס במקור ולחצירו של כל אדם שברשותו
הטפרים והמסמכים הנוגעים לזכוי מס במקור;

(2) לבדוק כל פנקס, רשומה, תעודה או מסמך
אחר הנוגע לזכוי מס במקור והנמצא ברשות
אדם כאמור בפסקה (1);

(3) לחקור כל מי שחייב לזכות מס במקור,
מי שברשותו הטפרים והמסמכים הנוגעים לזכוי
מס במקור וכל מי שחייבים לזכות מס מהכנסתו.

אין בהוראות טעיף זה כדי לפגוע בסמכויותיו של פקיד
השומה או עובד הציבור.

(ב) אדם שטעיף קטן (א) חל עליו יתן למבצע חקירה
או בדיקה כאמור כל אפשרות לעשות כן וישיב
תשובה מלאה ונאמנה על כל השאלות שבשאל.

(ג) בטעיף זה "זכוי מס במקור" - זכוי מס על פי
הטעיפים 161, 164 או 170.

29. בסעיף 185 לפקודה, בפיסקה (2), במקום "בצירוף ריבית כפי שקבע בית המשפט" יבוא: "בצירוף ריבית של 9% לשנה, או אחוז אחר שקבע בית-המשפט, בעד התקופה החל מתום 30 יום לאחר המועדים שנקבעו להגשת הדין וחשבון על פי הסעיפים 132 ו-133 עד ליום הגשת הערעור, אך לא יותר מאשר בעד שנים עשר חודשים ובצירוף ריבית כפי שקבע בית המשפט החל מיום הגשת הערעור."

תיקון
סעיף
185

30. במקום סעיף 187 לפקודה יבוא:

"תשלום 187. "על יתרה כאמור בסעיף 183 או 184 ישלם הנישום ריבית של 9% לשנה, בעד תקופה החל מתום 30 יום לאחר המועדים שנקבעו להגשת הדין וחשבון על פי הסעיפים 132 ו-133, ובלבד שעל יתרה לפי סעיף 183 לא ישלם הנישום ריבית לתקופה העולה על ששה חודשים, ועל יתרה לפי סעיף 184 לתקופה העולה על שנים עשר חודשים."

תיקון
סעיף
187

31. בסעיף 193 לפקודה -

(1) במקום "יחולו על גביית מס הכנסה" יבוא "יחולו על גביית כל סכום כאמור";

(2) במקום "סכום הפיגורים במס הכנסה" יבוא "סכום הפגורים";

(3) בסיפה, במקום "מס הכנסה כאמור" יבוא "סכום כאמור".

תיקון
סעיף
193

32. בסעיף 218 לפקודה, במקום "על פי הסעיפים 161 או 164" יבוא "על פי הסעיפים 161, 164 או 170".

תיקון
סעיף
218

33. בסעיף 219 לפקודה, במקום "על פי הסעיפים 161 או 164" יבוא "על פי הסעיפים 161, 164 או 170" ובמקום "בסעיפים 161 ו-166" יבוא: "בסעיפים 161, 166- או 171".

תיקון
סעיף
219

34. בסעיף 222(ג) לפקודה, במקום "בסעיפים 161 או 164" יבוא "הסעיפים 161, 164 או 170".

תיקון
סעיף
222

35. בסעיף 223 לפקודה, במקום פסקה (2) יבוא:
 " (2) הונז או הונס של אשתו או של ילדיו שלמטה מגיל 20 גדל בתקופה מסויימת, שאינה עולה על חמש שנים, בטכום העולה על טכום ההכנסה שעליה הגיש דו"ח או דוחו"ת לפקיד השומה לאותה תקופה, בנכוי המט ששולם."
36. בסעיף 235 (ב) לפקודה, בטופו, יבוא:
 "הוראות הטעפיות 231, 232 ו-234 יחולו על כל הממלא תפקיד רשמי בביצוע חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953⁽³⁾, לגבי ידיעות שקבל לפי סעיף קטן זה."
37. במקום סעיף 236 לפקודה יבוא:
 "רשות 236. אלה רשאים לייצג נישומים:
 (1) רואה חשבון כמשמעותו בחוק רואי חשבון, תשט"ו - 1955⁽⁴⁾;
 (2) יחיד הראוי לערוך בקורת על פנקסי אגודה שיתופית לפי סעיף 20 לפקודת האגודות השיתופיות;
 (3) יועץ מסים הרשום בפנקס יועצי המסים לפי פקודה זו ושילם אגרה שנתיית כפי שנקבע בתקנות.
 הוראה זו אינה באה לפגוע בזכותו של עורך דין על פי חוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961⁽⁵⁾"
- כשירות להירשם בפנקס 236 א (א) יחיד יהא כשיר לרישום כיועץ מסים אם נתקיימו בו כל אלה:
 (1) הוא תושב ישראל;
 (2) מלאו לו 23 שנים;
 (3) הוא בעל השכלה תיכונית, אלא שהנציב רשאי, במקרים הנראים לו, לוותר על קיום תנאי זה, כולו או מקצתו;
 (4) תוך עשר שנים שקדמו לבקשה לרישום לא הורשע או נשא עונש מאסר על עבירה שיש עמה קלוון;

3. ט"ח תשי"ד, עמ' 6.
 4. ט"ח תשט"ו, עמ' 26.
 5. ט"ח תשכ"א, עמ' 178.

(5) עמד בבחינות ועבר תקופת הכשרה - הכל יא
שנקבע בתקנות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) (3) ו-(5), יהא יחיד
כשיר לרישום כיועץ מסים, אם לפני יום ג' בניסן
תשכ"ח (1 באפריל 1968):

(1) שימש חמש שנים לפחות נציג בשכר על עשרים
והמיסה נישומים לפחות, או-

(2) שימש נציג כאמור שנתיים לפחות ובלבד שיעמוד
עד ליום יט' בתשרי תשכ"ט (1 באוקטובר 1969)
בבחינות כפי שנקבעו בתקנות.

רישום 236. (א) הנציג יקיים פנקס לרישום יועצי מסים (להלן -
הפנקס) ויוציא לנרשמים בו תעודות רישום.
יועצי
מסים

(ב) המבקש להירשם כיועץ מסים יגיש בקשה על כך בטופס
שיוורה עליו הנציג.

(ג) מצא הנציג כי נתמלאו במבקש הדראות סעיף 236 א,
ושולמה אגרת הרישום שנקבעה בתקנות, ירשום את
המבקש בפנקס ויתן לו תעודת רישום; ומי שנרשם
כאמור יהא רשאי לשמש יועץ מסים עד ליום
31 במרס של שנת המס שבה נרשם.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, רשאי הנציג לדחות בקשה
לרישום בפנקס אף אם נתמלאו התנאים המפורטים
בסעיף 236 א, אם לדעתו אין המבקש ראוי לשמש
כיועץ מסים.

מחיקת
רישום
בפנקס 236. (א) רישומו של יועץ מסים יימחק מן הפנקס אם בתקיים
בו אחד מאלה:

(1) אינו ממלא תנאי מן התנאים המצויים בסעיף 236 א;

(2) הורשע בעבירה שיש עמה קלון.

(ב) הנציב רשאי למחוק רישומו של יועץ מטים מן הפנקס אם היה לו יטוד סביר להניח כי נתקיים בו אחד מאלה:

(1) התנהג התנהגות בלתי הוגנת בכל ענין הנוגע לפקודה זו;

(2) אינו ראוי לשמש יועץ מטים.

(ג) מחיקת רישומו של יועץ מטים מן הפנקס, יכול שתהא לצמיתות, או לתקופה מסוימת שבטופה יחא האדם רשאי לבקש חידוש רישומו, או לתקופה מסוימת שבטופה יחודש רישומו מאליו.

(ד) במחק רישומו של יועץ מטים, יפורסם הדבר בדרך שבקבעה.

איטור 236ד. היה לנציב יטוד להניח כי נתקיימו בטיבות המחייבות ייצוג לשעה או מרשות מחיקת שמו של אדם מן הפנקס, רשאי הוא לאטור עליו לשמש יועץ מטים עד שיתברר קיומן של הבטיבות; ובלבד שאיטור כאמור לא יארך משלשה חדשים, ואם התחילה חקירת משטרה בענין זה - לא יאוחר מאשר עד גמר החקירה וההליכים המשפטיים שבעקבותיה.

סייגים 236ה. (א) לא ישתמש הנציב בטמכותו לפי טעיפיה 236ג או 236ד אלא לאחר שבתן ליועץ המטים הזדמנות נאותה להשמיע בפניו טענותיו.

(ב) הוגטה תביעה פלילית בגד יועץ מטים, לא ישתמש הנציב בטמכותו לפי טעיף 236ג לפני גמר ההליכים המשפטיים.

ערר 236ו. הרואה עצמו נפגע מהחלטת הנציב לפי הטעיפים 236ב(ד), 236ג או 236ד, רשאי לערור עליה בפני ועדת ערר תוך שלושים יום מהיום בו במטרה לו ההודעה על אותה החלטה.

ועדת 236 ז. (א) בהודעה שתפורטת ברשומות ימנה שר האוצר ועדת ערר של שלושה שבראשה יושב עורך-דין;

(ב) ועדת הערר רשאית לאשר את החלטת הנציב, לבטלה או להחליט בדרך אחרת.

(ג) החלטת ועדת הערר תהא סופית.

(ד) לוועדת הערר יהיו כל הסמכויות שניתן להעניק לוועדת הקירה על פי סעיף 5 לפקודת ועדות הקירה⁽⁶⁾

(ה) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין בוועדת הערר, שכר חבריה ואגרת ערר.

38. במקום סעיף 240 לפקודה יבוא:

"ע"גול 240. בחישוב טכום הכנסה חייבת וכל טכום שאדם חייב טכומים לשלם לפי פקודה זו, יוגדל או יופחת כל טכום עד ללירה השלמה הקרובה ביותר."

החלפת
סעיף
240

39. בסעיף 12 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 3), תשכ"ג-1963⁽⁷⁾

(1) במקום "בשנות המס 1962, 1963, 1964" יבוא "בשנות המס 1962 עד 1967";

(2) סעיף קטן (ב) יסומן (ג) ולפניו יבוא:

"(ב) הוצאות הון, שהוציא אדם בשנות המס 1968 עד 1970

למחקר מדעי לשם פיתוחו או קידומו של מפעלו התעשייתי, יותרו לבכורי בשנת המס שבה הוצאו, בתנאי שהמחקר נעשה במוסד שאישר שר האוצר לענין זה בהמלצת המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח, או אף אם לא נעשה במוסד כאמור אולם בתנאי לגבי המחקר המלצת המועצה האמורה.

לענין זה, "מפעל תעשייתי" - לרבות חקלאות."

תיקון
סעיף 12
לחוק
לתיקון
פקודת מס
הכנסה
(מס' 3),
תשכ"ג-1963

6. חוקי א"י, כרך א', פרק כא', עמ' 152.
7. ס"ח תשכ"ג, עמ' 73.

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "לפי סעיף קטן (א)" יבוא
"לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב)".

40. בסעיף 23 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תשי"ח-1958⁽⁸⁾,
ימחקו המלים "לשנות המס 1958 - 1959" שבהערת השוליים, ובמקום
"בשנות המס 1958 - 1962" שברישא לסעיף, יבוא: "החל משנת המס
1958".

תיקון
סעיף 23
לחוק
לתיקון
פקודת מס
הכנסה
תשי"ח-
1958

41. בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963⁽⁹⁾ -

(1) האמור בסעיף 5 יסומן כסעיף קטן (א) ואחריו יבוא:
" (ב) העברת זכות במקרקעין או זכות באיגוד מקרקעין,
מאדם לעסקו כמלאי עסקי, או הפיכת זכות במקרקעין
או זכות באיגוד מקרקעין שהוא נכס קבוע בעסק,
למלאי עסקי בעסק, יראו את ההעברה או ההפיכה
כאמור כמכירת זכות במקרקעין לענין חוק זה."

תיקון
סעיפים
50-ו
לחוק
מס שבח
מקרקעין
תשכ"ג-
1963

(2) בסעיף 50 (ב), בסופו, יבוא:

"פקיד השומה רשאי להתנות מתן האישור בתשלום מס
ההכנסה המגיע מאותו אדם, או במתן ערובה כדי הנחת
דעתו של פקיד השומה להבטחת תשלום מס ההכנסה; ובלבד
שלא יידרשו תשלום או ערובה כאמור בטכום העולה על
40% מהתמורה שבתקבלה בעד מכירת הזכות במקרקעין או
הפעולה באיגוד שבשלה נדרש האישור; אם מבקש האישור
הוא איגוד מקרקעין יחולו ההוראות כאמור גם לגבי
מס ההכנסה המגיע מבעל זכויות באיגוד."

42. מי שביום תחילת תקפו של חוק זה, חלות עליו הוראות
סעיף 236א(ב), יהא רשאי להוסיף ולייצג ביטומים במסך ששה
חדשים, אף אם טרם נרשם בפנקס; אלא אם דחה הנציב לפני כן את
בקשתו להרשם.

הוראת
מעבר

8. ס"ח תשי"ח, עמ' 197; ס"ח תשכ"א, עמ' 46.
9. ס"ח תשכ"ג, עמ' 156; ס"ח תשכ"ז, עמ' 105.

תחולה .43 (א) סעיפים 9,3 ו-12 יחולו לגבי שנת המס 1967 ואילך;

(ב) סעיפים 1,2,4-6,8,10,11,13-17, 18(1), 19-21,23,

26 ו-41(1) יחולו לגבי שנת המס 1968 ואילך;

(ג) כדי למנוע ספק באשר בזה, שהדין הוא, וכן היה,

כאמור בסעיפים 7, 18(2) ו-22.

1. פסקה (3) לטעיף 2 לפקודה, קובעת כהכנסה את השווי השנתי הנקי של דירה או של קרקע שבעליהן או המחזיקים בהן חייב משתמשים בהן לצרכי מגורים או להצאה אחרת ולא לשם ריווח. הכנסה זו מצטרפת כיום לכלל הכנסתו של הנישום ומתחייבת בהתאם לכך במס. מוצע לקבוע כי לא יראו יותר את השווי הזה כהכנסה, ועל ידי כך ישתחררו שכירים רבים מחובת הגשת ההצהרות. חלק ניכר מהשכירים חייב כיום בהגשת הצהרות אך ורק כתוצאה מצירוף שווי הדירה כאמור להכנסתו. מה גם שמוטל על השווי השנתי האמור מס רכוש על פי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961 (סעיף 1).

2. נישום שהכנסתו נקבעה בטומה לפי בסיס מזומנים מתחייב במס בשנה בה מתקבל התשלום. עם פרישתו מעיסוקו או עם הפסקת עיסוקו מכל סיבה אחרת יש ומוסיפים להתקבל תשלומים הנובעים מפעילותו בעבר.

אם מתברר כי כספים אלו הנם חובות ברורים של העסק או מטלה-היד סנפסק - הרי שהנם תקבולי פירות; אולם קיימת אי בהירות בקשר לחיובם במס, משום שלפי שיטת קביעת ההכנסה על בסיס מזומנים לא בערכת התאמת חובות, ולא ניתן לצרפם לשנים לגביהן כבר נערכו שומות טופיות. מוצע לקבוע כי במקרים כנ"ל יחוייבו הכספים במס בשעור של 25% בידי מקבלם בשנה בה נתקבלו (סעיפים 2 ו-23).

3. הבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח מלווה למוסדות ישראליים כספים, ומקבל מהם אגרות חוב כבטחון וריבית על ההלוואה.

לפי תקנות אמנות קרן המטבע הבינלאומית והבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח (חסינות זכויות יתר להסכמי חליפין), תשי"ד-1954, פטורה הריבית האמורה ממס כשהיא משתלמת לבנק הבינלאומי עצמו; ברם הבנק נוהג להעביר את אגרות החוב למסקיעים ומממנים אחרים, ותנאי רגיל ומקובל הוא כי הפטור יחול אף על הריבית שתשלם למסקיעים ומממנים אלו.

לפי הוראות הפקודה כיום אין אפשרות לפטור את הריבית במקרים אלו ממס, ומוצע איפוא לתקן את טעיף 16 לפקודה ולהסמין את שר האוצר להורות על פטור כזה, שיחול רק על מי שאיננו תושב ישראל (סעיף 3).

4. פטקה (5) לטעיף 17 לפקודה מתירה ביכורו של כל טכום
שטילם מעביד לקופת גמל בתור הסתתפות שבתית טדירה, ובאיטור
הנציב - אף בתור הסתתפות שבתית בלתי טדירה.

ת"א 630/63 בנק אגוד לישראל*)
אגב דיון בביהמ"ש (עמ"ה) הועלה ספק באם הגבלת הטיעורים
כפי שנקבעה בתקנות עולה בקנה אחד עם בוסה החוק. מוצע איפוא
לתקן את הטעיף ע"י מתן סמכות לקבוע בתקנות את הטיעורים (טעיף 4).

5. לאור ההצעה לבטל את פטקה (3) לטעיף 2 לפקודה (ראה
פטקה 1 לעיל), נעטית ההוראה הכלולה בטעיף 19 לפקודה מיותרת
ומוצע לבטלה (טעיף 5).

6. טעיף 32(9) לפקודה, האוסר בכוריים של פצוריים המשתלמים
ע"י חברה מעטים לאחד מחבריה שהוא מבעלי השליטה בה, לוקה בכך
שאינו מביא בחשבון אפשרות של שליטה עקיפה או שליטה באמצעות קרוב
מספחה; בכך מתאפשר למעשה בכוריים של טכורמים ששטלם אדם לעצמו.
כמו כן אין הטעיף מוצע תטלום פצוריים למי שחדל זה מקרוב להיות
בעל השליטה בחברה, ואינו מוצע אף תטלום פיצוריים כאמור באמצעות
קופת גמל.

מוצע אפוא לתקן ליקוריים אלו ולקבוע כי גם בעלות עקיפה
על מניות או באמצעות קרוב מספחה תחשב כבעלות לכל דבר; כי
הפרטות לקופת גמל לפצוריים דינן כדין פיצוריים ישיריים; וכי יש
לראות כבעל שליטה לצרכי טעיף זה, אף את מי שקבל פיצוריים תוך
טנתיים מיום שחדל להיות בעל שליטה. ההוראה האמורה
תחול גם על מעבקי מוות (טעיף 6).

7. טעיף 34(ב) לפקודה מתיר ביכורי מיוחד ליחיד שאינו זכאי
לביכורי בעד אשה או לביכורי בעד ילדיה. הטעיף הנ"ל אינו ברור; יש אפוא
לתקן את הבורט ולהבהיר את הכוונה (טעיף 7).

*) קובץ פסקי דין מט הכנסה כורך ד' הוברת 10, עמ' 92.

8. קיימים מקרים בהם נישומים מעוניינים לתרום סכומים נכבדים למטרות מיוחדות כגון מפעלי תרבות, הנצחה וכד'; אולם, הוראות הפקודה אינן מעניקות הקילות במס בשל תרומות גדולות.

מוצע להוסיף בפקודה הוראה מיוחדת לפיה תרומה בסכום של 20,000 לירות או יותר - למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודה - תזכה את התורם בהקילות כדלקמן בשנת המס בה נתרמה התרומה:

אם התורם הבר יחיד - זכוי ממס בשעור של 25% מסכום התרומה;
אם התורם הנה חברה - זכוי מהכנסתה החייבת בשעור של 50% מסכום התרומה;

בשני המקרים יהיו הזכוי או הזכוי כאמור מוגבלים לתרומות שאינן עולות על 10% מסכום הכנסתו החייבת של התורם בשנת המס שבה נתנה התרומה (כלומר שאם תעלה תרומה על התקרה כאמור, לא יהיה התורם זכאי להקילה לגבי הסכום העודף) ובתנאי שהתורם לא נתנה מהקילה על תרומה זו לפי הוראה אחרת (סעיף 8).

9. לפי הפקודה לא נחשבת כיום קופה מרכזית להשקעות של קופות גמל"כ קופת גמל", וזאת עקב ההגדרה המצומצמת של מושג זה הטעויה בסעיף 47(ד) לפקודה. מוצע אפוא לכלול בהגדרה גם קופה מרכזית להשקעות כאמור (סעיף 9).

10. סעיף 49(א) לפקודה דן בקביעת ההסתכרויות או הרווחים של חברה העוסקת בביטוח כללי, וקובע, בין היתר, כי העתודה לסיכונים שלא חלפו בטוח שנת המס, המצויה מהכנסת החברה, תחושב לפי התאחוז המקובל באותה חברה לסיכונים אלה לגבי כלל עסקיה. מאחר ועתודה זו משפיעה למעשה על החיוב במס, וככל שתגדל העתודה תקטן ההכנסה, הרי העדר אפשרות בקורת ע"י פקיד הסומה על קביעת אותו תאחוז מקובל מביאה לעתים לקביעה מוגזמת של העתודות ובעקבותיה להקטנת המס המגיע.

מוצע לקבוע כי התאחוז המקובל לא יעלה על התאחוז הטביר - לדעת פקיד הסומה - בכל מקרה ומקרה. כן מוצע להבהיר כי בערעור בהתאם לסעיפים 153-158 לפקודה ניתן יהא לחלוק על החלטת פקיד הסומה בדבר טבירות התאחוז. (סעיף 10).

11. הסעיף הדן בקביעת רווחיהן של חברות העוסקות בביטוח חיים קובע כי יש לראות את רווחי החברה כשווים לגדול מסבי הסכומים הבאים: -

(1) סכום ההכנסה מהשקעות פחות הוצאות הנהלה, ובכלל זה דמי עמילות ששילמה החברה פחות דמי עמילות שקיבלה;

(2) סכום הרווחים, כשהם מחושבים לפי האמור בסעיף 49 לפקודה לגבי חברה העוסקת בביטוח כללי, אגב קביעת העתודות לפי חישוב אקטוארי ובשינויים המחויבים לפי הענין.

לפי הסעיף הקיים

יש לעשות
א. את החישוב לקביעת הסכום הגדול מן הסבים, מדי שנה;

ב. ואין קיימת אפשרות לבקורת החישוב האקטוארי ע"י פקיד הסומה.

מוצע שתה לשנות את שיטת החישוב האמורה מחישוב שנתי לחישוב שיעשה מדי 4 שנים, החל משנת המס 1968 (ומכאן שההתאמה הראשונה תעשה בתום שנת המס 1971 ועד אז ייעשה החישוב לפי השיטה הקבועה בסעיף 49 לפקודה), וכן להטמיע את פקיד הסומה להחליט מהו בסיס החישוב האקטוארי הטביר בכל מקרה ומקרה. יובהר גם כאן כי בערעור בהתאם לסעיפים 153-158 לפקודה ניתן יהא להסיג על החלטת פקיד הסומה בדבר טבירות בסיס החישוב כאמור (סעיף 11).

12. סעיף 66(א) לפקודה מסדיר את הניכויים והזיכויים האישיים לחישוב המס לאטה עובדת בנפרד. הסעיף אינו כולל הוראה בדבר ניכוי תשלומים בעד תגמולים או קיצבה לפי סעיף 47, והמצב כיום הוא, שניכוי זה נמצע מאטה נסואה עובדת. מוצע, לכלול בסעיף 66 הוראה המתירה גם ניכוי זה. (סעיף 12).

13. אגב בצנע הפקודה נתברר שהגדרת קרוב צרה מדי; ביחס לחברת מעטים היא מאפשרת להתחמק ממס על ידי פעולות עם קרובים שאינם כלולים כיום בהגדרה. מוצע להרחיב את הגדרת קרוב שבסעיף 76(ד). (סעיף 13).

14. סעיף 85 לפקודה דן בטומת מלאי עסקי בהפסקת עסק או בהעברתו. מנסיון הפעלת הסעיף וכן לאור מספר פסקי דין בנושא זה * מסתבר כי יש מקום לערוך את הסעיף מחדש ולכלול בו שתי הוראות: האחת המתייחסת למלאי עסקי בעסק שהופסק או שהועבר, והשנייה המתייחסת להעברת מלאי עסקי הסייך לעסק קיים ללא תמורה או שלא בתמורה מלאה או להפיכת המלאי כאמור לצבט קבוע באותו עסק.

מוצע לקבוע כי יש לראות את המלאי העסקי כאילו במכר בסכום שאפשר היה לקבל ממוכר מרצון לקונה מרצון בעת ההפסקה, ההעברה, ההוצאה או הסנוי במצב הנכס. אולם, חריג אחד להוראה זו - בהעברה שנעשתה בכתב וטבה שוכנע פקיד הטומה כי המחיר בעד הנכס שנקבע בתום לב ובלי שהושפע מקיום יחסים מיוחדים בין הצדדים, בין במישרין ובין בעקיפין, יראה פקיד הטומה את המחיר שהוסכם עליו כסכום השווי הנכון. (סעיף 14).

15. סעיף 86 לפקודה דן בעסקאות בדויות או מלאכותיות וקובע כי מקום שפקיד הטומה בוכח שעסקה המפחיתה או העלולה להפחית את סכום המס הנה בדויה או מלאכותית או שהסבה פלוגית אינה מופעלת למעשה, רשאי הוא להתעלם מהן.

הפסיקה שבאה בעקבות הפעלת הוראות סעיף זה מצמצמת באופן ניכר את האפשרות להפעילו; מוצע איפוא לתקן את הסעיף ולקבוע בו כי פקיד הטומה רשאי להתעלם גם מעסקה שמטרתה העיקרית היא להפחית את סכום המס. כמו כן מוצע להרחיב את המונח עסקה כך שיכלול גם פעולה. (סעיף 15).

* (ע"א 20/63 בן צבי פד"י יז' עמ' 1963; ע"א 217-221/65 שלמה כהן, פד"י כ(2) 421).

16. בסעיף 88 לפקודה הכוללת הגדרות לחלק ה', הון במס רווחי הון, יוכנסו סיבויים אלה (סעיף 16):

- (1) הוספת הגדרה בפרדת טל מלאי עסקי ובשקבות זאת -
תיקון פסקה (2) להגדרת "בכס" (ראה פסקה (3) להלן)
(סעיף 16(1)).

(2) הגדרת "בכס בר פחת":

הנרש הקיים טל ההגדרה כולל אך ורק בכסים שבקבע להם
סיעור פחת בתקנות לפי סעיף 21 לפקודה, ואינו מביא
בחשבון בכסים שביתבה עבורם הפחתה (לדוגמא - דמי מפתח),
אף שהפחתה זו מובאת בחשבון לצורך חישוב רווח ההון.
מצב זה גורם לכך שמבחינת חישוב רווח ההון, הולך המס
ופוחת ככל שמתארכת תקופת החזקה (כמקובל לגבי בכסים
שאינם ברי-פחת - סעיף 91(ב) לפקודה) ומאידך - מקבל
הנישום את ההפחתה גם כהוצאה שוטפת. מוצע לכלול
בהגדרה גם בכסים שעבורם נתנה הפחתה, ועל ידי כך יהיה
שעור מס רווח הון על בכסים כאלה שווה לזה החל על בכסים
ברי-פחת, דהיינו, 25% (סעיף 16(2)).

(3) הגדרת "מלאי עסקי":

כיום מוגדר מלאי עסקי במסגרת הגדרת "בכס" בסעיף 88
לפקודה. הוספת ההוראה הקובעת כמכירה העברת בכס של
הנישום מבכסיו הפרטיים למסגרת המלאי העסקי שלו או
הפיכת בכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעיסוקו, מחייבת
את השימוש במונח "מלאי עסקי". מוצע איפוא לנסח מונח
זה כהגדרה בפני עצמה ולתקן בהתאם את פסקה (2) להגדרת
"בכס" (סעיף 16(3)).

(4) הגדרת "מחיר מקורי":

(א) התיקון בפסקה (2) להגדרה, הדנה במחיר המקורי
לגבי בכס שנתקבל בחליפין, בא בשקבות תיקון הגדרת
"תמורה", שתושרה, בסיבויים המחוייבים, להגדרת
"שווי" בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963 (ראה
פיסקה (6) להלן).

(ב) פסקה (3) להגדרה דנה בקביעת ה"מחיר המקורי" של
נכס שנתקבל במתנה.

כיום מתייחסת ההוראה לסתי תקופות: לזו שלפני יום
3.12.51, כשהמחיר המקורי של מתנה שנתקבלה אז הוא שווי הנכס בעת
שנתקבל ע"י הציטוט; והתקופה המתחילה מיום 3.12.51 ואילך,
כשהמחיר המקורי של מתנה שנתנה בה הוא הסכום שהוצא לרכישת המתנה
על ידי הרוכש האחרון שרכסה שלא במתנה.

לאור תיקון הגדרת "מכירה" (ראה פסקה (5) להלן) מוצע
עתה להבחין בין שלש תקופות כדלקמן:

|. התקופה שלפני יום 3.12.51 שלגביה לא חל כל סיכוי
בהגדרה הקיימת;

||. התקופה מיום 3.12.51 ועד לפני יום תחילת החוק המוצע,
כששווי של נכס שניתן במתנה באותה תקופה יהיה יתרת
המחיר המקורי של הנכס כשהוא בידי הרוכש האחרון שרכשו
סלא במתנה;

|||. התקופה שמיום תחילת החוק המוצע, שבה יבחינו בין
מתנה ע"י קרוב לבין מתנה אחרת, כדלקמן:
(1) במתנה ע"י קרוב יהיה שווי של הנכס שניתן במתנה -
יתרת המחיר המקורי של הנכס בעת שניתן במתנה על
ידי הרוכש האחרון שרכשו לא במתנה;

(2) במתנה שנתנה ע"י מי שאינו קרובו של מקבל המתנה
יהיה שווי - ה"תמורה" בעת מתן המתנה (ראה
פסקה (6) להלן) (טעיף 16(4)).

(5) הגדרת "מכירה":

הנוסח הקיים מוציא מכלל הגדרת "מכירה" כל מתנה, ומאפשר
העברת נכסים ללא תשלום רווח הון. מוצע לצמצם אפשרות זו
ולהותירה רק לגבי מתנה לקרובו שלנותן המתנה בלבד.
(טעיף 16(5)).

(6) הגדרת "תמורה":

הנוסח הקיים של ההגדרה קובע כי כתמורה ייחשב הסכום ששולם בעד מכירת הנכס או שוויה של תמורה אחרת בעד המכירה. נוסח זה מאפשר לצדדים מעוניינים להעביר בעלות בנכס תוך ציון מחיר מכירה בלתי ריאלי, ואף להעביר בעלות ללא כל תמורה.

מוצע למנוע אפשרות זו ע"י תיקון הגדרת "תמורה", שתהא דומה להגדרת "שווי" בחוק מס שבה מקרקעין, תשכ"ג-1963. הגדרה זו קובעת שיראו את מחיר השוק של הנכס ביום המכירה כתמורה שנתנה בעדו באותה מכירה; אולם לגבי מכירה שנעשתה בהסכם בכתב ונתמלאו תנאים מסויימים כמפורט בהגדרה המוצעת, יראו כתמורה את הסכום שנקבע בהסכם. (סעיף 16(6)).

(7) הגדרת "קרוב":

בתיקון המוצע להגדרת "מחיר מקורי" לענין נכס שנתקבל במתנה מדובר בקרוב משפחה, וכן מוזכר מונח זה בהגדרת מכירה.

יש איפוא צורך להגדיר קרוב כזה (סעיף 16(7)).

17. לאור ההצעה לתיקון הגדרת "מכירה" בסעיף 88 לפקודה, שבאה להטיל מס ריוח הון על העברת נכס בדרך מתנה שלא לקרוב משפחה, מוצע לתקן אף את הגדרת "תקופת החזקה" שבסעיף 91(ב) לפקודה, וזאת לשם קביעת מבין שנות ההחזקה לגבי נכס כזה, החל מ-1.4.68, מיום שהמתנה נתנה. מאידך, לגבי מתנה שנתקבלה מקרוב משפחה יחשבו גם להבא את תקופת החזקה מהיום שבו הגיע הנכס לידי הרוכש האחרון שלא במתנה (סעיף 17).

18. (א) סעיף 93 לפקודה דן בריווח הון בחבר-בני-אדם שנתפרק. פיסקה (2) לסעיף קטן (א) קובעת כי אם היתה המכירה בדרך העברת נכסים ע"י המפרק מחבר-בני-אדם לחבר בו, יראו כתמורה את שוויים של אותם נכסים במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון ביום העברת הנכס כאמור. מאחר ומוצע לתקן את הגדרת "תמורה" (ראה סעיף 16(6) לעיל), יש מקום לתקן אף את הפיסקה הנ"ל בהתאם ולהתייחס גם בה להגדרת "תמורה" (סעיף 18(1)).

(ב) טעיף קסן (ב) כולל הוראות שצועדו למנוע הטלת מט כפולה, דהיינו, הן על חבר-בני-אדם והן על החברים בו. בטעות הושמטה המילה "שחבר" מהרישא של הטעיף וכך איבד הטעיף את מובנו, שכן אין מדובר בחישוב המט של חבר-בני-אדם אלא בחישוב המט של חבר בחבר בני-אדם. מוצע עתה לתקן את הטעיף בהוספת המלה שהושמטה. (טעיף 18(2)).

19. טעיף 95(ב) לפקודה קובע כי המחיר המקורי של נכסים שהועברו לחברה תמורת מזנות בלבד בה, יהיה יתרת המחיר המקורי כפי שהיה בידי המעביר. בטעות נאמר "מחיר מקורי" וצריך להיות "יתרת המחיר המקורי" (טעיף 19).

20. לאור הצעת התיקון בהגדרת "מכירה" בטעיף 88 לפקודה, לפיה יהויב ברווח הון מתן נכס במתנה למי שאיננו קרובו של הנותן, נתעורר הצורך בהוראה בדבר פטור ממט למכירות ללא תמורה למוסדות ציבור, כפי שהדבר מוסדר בחוק מט שבה מקרקעין, תשכ"ג-1963; מוצע איפוא להרחיב את טעיף הפטורים ולהחילו אף על מכירות כאלו (טעיף 20).

21. ביהמ"ט העליון (ע"א 217-221/65 סלמה כהן פד"י כ(2) עמ' 421 קבע הלכה לענין מט הכנסה ^{הכנסה} אשר קבעה הפרדה בין הביטום כפרט לבין אותו ומט שבה מקרקעין, לפי קביעה זו יכול אדם להעביר מבכסיו הפרטיים ביטום כבעל עסק. לפי קביעה זו יכול הוא להפוך נכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעסקו, וכל זאת מבלי להתחייב במט על הרווח שנבע מכך. יותר מזה; ררוחיים אלה לא יתחייבו במט גם בעת מימושם אגב מכירת המלאי האמור, בשל העובדה כי העלות של המלאי האמור נקבעת לפי המחיר ביום ההעברה העצמית, והרווח שנצטבר בין יום הרכישה לבין יום ההעברה העצמית לא יובא בחשבון לענין חישוב הרווח. מוצע לקבוע כי העברת נכס שבבעלות הביטום למסגרת המלאי העסקי שלו או הפיכת נכס קבוע בעסקו למלאי עסקי בעסקו, תחשב כמכירה לענין רווח הון (טעיף 21).

22. טעיף 121(ג) לפקודה מגדיל את שעורי המט ליחיד ללא אשה וללא ילדים. טעיף זה אף הוא לקוי באותה אי בהירות שבה לקוי טעיף 34 לפקודה ומוצע להבהירו באותה דרך, ומוצע לתקן את ההוראה בהתאם לכך. (טעיף 22).

23. לאור הרחבת ההוראות בדבר ביכויי מס במקור גם לגבי סוגי הכנסות שאינן מעבודה, מוצע לתקן את הכותרת של סימן ב' לפרק הראשון בחלק י' לפקודה, בהתאם. (טעיף 24).

24. הערת השוליים לסעיף 164 לפקודה מדברת ב"חובת המעביד לנכות במקור", שעה שהסעיף דן^{לא} רק בחובת זכוי מס במקור משכר עבודה אלא גם מסוגי הכנסה אחרים (לדוגמה - מעמלת בטוח, ריבית, שכר סופרים וכו'). מוצע אפוא להתאים את הערת השוליים לתוכן הסעיף (טעיף 25).

25. טעיף 167 לפקודה מתיר לפקיד השומה לשרטט לפי מיטב השפיטה את סכום המס שהיה אדם חייב לנכות במקור לפי טעיף 164 לפקודה ולא עשה זאת, או לא מסר דו"ח על כך, או מסר דו"ח אולם פקיד השומה טבור שאינו זכון. הוראת טעיף 164 מתייחסת לזכוי מס במקור מהכנסת עבודה בלבד ולכן מנוע פקיד השומה מלשרטט את המס מריבית ודיבידנד. מוצע על כן להחיל את ההוראות טעיף 167 לפקודה גם על זכוי מס במקור מדיבידנד וריבית הנעשה על פי טעיף 161 לפקודה (טעיף 26).

26. טעיף 169 לפקודה מטמין את פקיד השומה או את נציגו להכנס לחצירו של מעביד, ולבדוק ולחקור בכל הקשור לביכויים. עקב הרחבת מעגל הביכויים במקור והחלתו אף על סוגי הכנסות שאינן מעבודה, חייבים בביכוי מס במקור גם כאלה שאינם מעבידים, כגון משלמי ריבית, שכר סופרים, עמלת ביטוח וכו'. מוצע איפוא להרחיב את סמכותו של פקיד השומה או מי שהוסמך על ידיו לענין זה, ולהתיר כניסתם לחצירו של כל אדם שמחובתו לנכות מס במקור וכן לחצירו של אדם שברשותו הספרים והמסמכים הנוגעים לזכוי המס ולבדוק את המסמכים האמורים. כמו-כן תורחב סמכותו של פקיד השומה או מי שהוסמך על ידיו, לחקור כל מי שמחובתו לנכות מס במקור (זוטף על סמכותו זו לגבי מעביד והמועסקים על ידו) כמו-כן מוצע לבטל את טעיף 169 לפקודה, ולכלול הוראה זו בסימן מיוחד בסופו של הפרק, שידון בסמכויות עזר לענין הביכויים על חשבון המס. (טעיפים 27, 28).

27. טעיף 185 לפקודה הדן בתיאור תשלום המס לאחר פסק דין, קובע, בפסקה (2), כי אם נתברר - לאחר מתן פס"ד - כי הנישום שילם פחות מדי, תשולם היתרה תוך 15 יום מיום מסירת ההחלטה בצירוף ריבית כפי שקבע ביהמ"ש.

לשם תאום בהטלת הרבית ע"י ביהמ"ש ופקיד השומה על יתרת המס שהנישום חייב לשלם בפסק-דין, מוצע לקבוע בהוק גופו את הריבית שתחול על היתרה האמורה עד לפני יום הגשת הערעור לביהמ"ש (9% לשנה החל מתום 30 יום לאחר המועדים שנקבעו להגשת הדו"ח על פי הסעיפים 132 ו-133 לפקודה ועד לפני יום הגשת הערעור, שלא תעלה בסך הכל על 9%) ובצירוף ריבית כפי שיקבע ביהמ"ש לתקופה שחלפה החל מיום הגשת הערעור. אולם ביהמ"ש יהא רשאי להורות על שער אחר של ריבית גם לגבי התקופה שלפני הגשת הערעור (סעיף 29).

28. סעיף 187 לפקודה, הדן בתשלום ריבית על יתרות מס שהנישום חייב לשלם לאחר שומה ולאחר השגה, מטיל ריבית בשיעור של 9% לשנה שלא תעלה בסך הכל על $4\frac{1}{2}\%$ מסכום כל היתרה. הוראה זאת מחייבת את פקיד השומה לטיוט את השומה וההשגה כאחד תוך חצי שנה, שאם לא כן לא יתחייב הנישום בריבית האמורה לתקופה שמעבר לכך; נוסף לזאת לא מבחין הסעיף בשלבים השונים של הדיון בשומה. מאידך, מורה הנסיון כי טיוט השומה וההשגה תוך חצי שנה הינו משימה שאינה ניתנת לביצוע; כמו-כן רבים המקרים שנישומים מגישים השגות טרק במגמה לעכב בידם את היתרות לתקופה ממושכת ללא תשלום ריבית.

מוצע אפוא לקבוע, לגבי סלב ההשגה, שיעור ריבית של 9% לשנה שלא תעלה בסך הכל על 9% מסכום היתרה. לגבי היתרה בסלב השומה לא חל שינוי מבחינת טר כל הריבית, שתהיה גם להבא $4\frac{1}{2}\%$ מן היתרה (סעיף 30).

29. בתיקון הפקודה משנת תשי"ב הוחל קנט בשל אי הגשת דו"ח וכן תוקנו ההוראות בדבר הטלת קנט בשל פיגור בתשלום; בעת התיקון הוסמטה הוראה הקובעת כי דין הקנט לעבין גבייה כדיון המס. כמו כן הוכנסו אז לראשונה לפקודה ההוראות בדבר ריבית ואף זאת מבלי להורות שעל גבייתה יחולו חוקי הגבייה. המצב כיום הוא איפוא שקיימת אי בהירות לגבי השאלה אם ניתן לגבות ריבית וקנסות עפ"י פקודת המסים (גבייה). מוצע לתקן את סעיף 193 לפקודה, הדן באכיפת תשלום ע"י פקיד השומה, ולהורות שפקודת מס הכנסה ופקודת המסים (גבייה) יחולו אף על קנסות וריבית כאילו היו מס. (סעיף 31).

30. טעיפים 218 ו-219 לפקודה דנים, הראשון בעבירה על חובת נכוי מס במקור והשני בעבירה על חובת העברת המס שנוכה במקור לפקיד השומה, ושני הטעיפים אינם מתייחסים לחובת נכוי מס במקור מתושב חוץ. לא קיימת אפוא אחריות פלילית לפי טעיפים אלה לגבי אי נכוי מס במקור מתושב חוץ ואי העברת מס שנוכה מתושב חוץ לפקיד השומה. מוצע עתה להחיל את הטעיפים 218 ו-219 לפקודה גם לגבי סוגיית נכוי מס במקור מתושב חוץ, הנדונה בטעיפים 170 ו-171 לפקודה. בעקבות תיקון זה יש לתקן^{אף} את סעיף 222(ג) לפקודה (טעיפים 32 - 34).

31. סעיף 223 לפקודה דן בחזקת אשמה, וקובע כי אחת הדרכים להוכחת אשמה של השמטת הכנסה או של רישום הכנסה בחסר הנה העובדה כי הרושם של הנישום, של אשתו או של ילדיו גדל בסכום העולה על סכום ההכנסה עליה הגיש דו"ח.

מאחר והדו"ח מוגש לכל שנת מס ואילו הצהרות הון אינן מוגשות מדי שנה, נוצר קושי בייחוס סכום ההשמטה לשנה מסוימת (ע.פ. 242/53 קרית, פד"י יח(3) 477) לגביה נעשתה ההשמטה. ואמנם, בבית דין העליון נקבע במפורש כי על פקיד השומה להוכיח, בעבירה פלילית על השמטת הכנסות הנובעת מגידול הון, מהו סכום הגידול שיש ליחס לכל שנה, והוכחה זו כמעט בלתי אפשרית. מוצע, על כן, לייחס את גידול ההון לתקופה שלגביה נקבעה ההשמטה ושלא תעלה על 5 שנים (מבלי לחלקה לשנות מס ולנקוב בסכום המושמט בכל שנה ושנה) (סעיף 35).

32. סעיף 235 לפקודה מתיר לגלות למוסד לביטוח לאומי פרטים שעובד מס הכנסה חייב בדרך כלל לשמור בסוד; אולם מאידך אין בחוק הביטוח הלאומי הוראות בדבר חובת הסודיות של עובד המוסד לגבי ידיעות שקיבל מאגף מס הכנסה. מוצע להסיל על עובדי המוסד חובת סודיות לגבי ידיעות שקיבלו כאמור (סעיף 36).

33. עד כה טרם נקבע הסדר חוקי מחייב בדבר הרשאת אדם לשמש יועץ מסים. בהעדר הסדר כזה רשאי כל מי שרוצה בכך לעסוק בייצוג נישומים בפני שלטונות המס אף אם אינו ראוי לשמש בתפקיד זה, והבטיון מורה כי לחופש עיסוק זה תוצאות שליליות הן מבחינת הנישומים עצמם והן מבחינת שלטונות המס. מוצע לקבוע הוראות

בדבר כשירות אנשים להרשם, ציהול פנקס, עריכת בחירות, סמכות הנציב למחוק מהפנקס ולהשעות, וקביעת אגרות והכל בדומה להוראות הקיימות בחוק טוכני המכס תשכ"ה-1964. כמו כן נקבעה הוראת מעבר לגבי אלה העוסקים כיום ביצוג נישומים, עד להסדר הפנקס. (סעיף 37 ו-42).

34. סעיף 240 לפקודה דן בעיגול סכומים, הן מבחינת חישוב סכום ההכנסה החייבת - לגביה מועגל הסכום עד ללירה השלמה הקרובה ביותר, והן מבחינת חישוב סכום המס שנקבע לנישום - לגביה מועגל הסכום עד למחצית הלירה הקרובה ביותר. מוצע לעגל עד ללירה הקרובה גם את סכומי המס וגם את חיובי הקנסות והריבית, תשלומי המקדמות והסכומים שנקבעו בהסדרי תשלום (סעיף 38).

35. סעיף 12 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 3), תשכ"ג-1963, קובע כי הוצאות הון שהוציא אדם בשנות המס 1962, 1963 ו-1964, למחקרים מדעיים שנועדו לפיתוחו או קידומו של מפעלו, יותרו לזכוי בשנת המס בה הוצאו, בתנאי:

(1) שמחקרים כאמור נעשו לפי המלצת המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח, וכן

(2) שהמחקר נעשה במוסד שאושר על ידי שר האוצר, על פי המלצת המועצה האמורה.

מוצע עתה:

א. להאריך את תחולת ההוראה הנ"ל לשנות המס 1965 עד 1967;

ב. להתיר זכוי בשל מחקרים מדעיים גם לשנות המס 1968 עד 1970, אולם בשינויים אלה:

(1) על המחקר להתייחס לתעשייה או לחקלאות;

(2) די יהא בהמלצתה העקרונית של המועצה הלאומית
למחקר ולפיתוח לגבי מוסד ששר האוצר זכון לאשר
אותו לענין זה ולא יהא צורך בהמלצתה של המועצה
לגבי כל מחקר ומחקר לחוד;

(3) המזמין מחקר במוסד שעליו לא ניתן אישור כאמור,
יהא אף הוא זכאי לזכויות בשל הוצאותיו של המחקר אם
המועצה הנ"ל המליצה על אותו מחקר.

לא יותר לזכויות סכום שהושקע בזכס שיש עליו פחת לפי
סעיף 21 לפקודה. (סעיף 39).

36. בסעיף 23 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תשי"ח-1958,
נקבעה הסמכות לפטור ממס תשלום שמקבל עובד ממעביד לכסוי
הוצאות קבית ספרות מקצועית.

סמכות זו נקבעה במקורה לגבי שנות המס 1958 ו-1959;
בסעיף 11 לחוק לתיקון הפקודה (מס' 3), תשכ"ג-1963, הוראה
הסמכות עד לשנת מס 1962, ומאז שרם הוראה. אף על פי כן
ניתן פטור כזה גם בשנים שלאחר מכן, ולשם מתן גושפנקא חוקית
לפעולה זו, מוצע להאריך תקפה של הוראת החוק הנ"ל ללא הגבלה,
החל משנת המס 1963. (סעיף 40).

בצ"א 217-221/65 שלמה כהן. פד"י כ(2) עמ' 421
37. (1) ביהמ"ש העליון/קבע הלכה לענין מס הכנסה ומס שבח
מקרקעין, אשר קבעה הפרדה בין הנישום כפרט לבין
אותו נישום כבעל עסק. לפי קביעה זו יכול אדם להעביר
מבכסיו הפרטיים למלאי העסקי שלו וכן יכול הוא להפוך
זכסיו מקרקעין קבועים שלו למלאי עסקי בעסקו, וכל זאת
מבלי להתחייב במס על הרווח שנבע מכך. רווחים אלה לא
יתחייבו במס גם בעת מימושם אגב מכירת המלאי האמור,
בשל העובדה כי העלות נקבעה לפי המחיר ביום ההעברה
העצמית הנ"ל.

מוצע איפוא לקבוע בסעיף 5 לחוק מס שבח מקרקעין,
תשכ"ג-1963 (להלן - החוק העיקרי), כי העברת זכות
במקרקעין או זכות באיגוד מקרקעין, שבבעלותו של הנישום,
למסגרת המלאי העסקי שלו או הפיכת נכס מקרקעין קבוע
למלאי עסקי בעסקו, יחשבו כמכירה או כפעולה באיגוד,
לפי הענין, לצורך מס שבח מקרקעין (סעיף 41(1)).

(2) סעיף 50(א) לחוק העיקרי קובע כי מכירת זכות במקרקעין
או פעולה באיגוד מקרקעין שהרווח מהן נתון לשומה לפי
פקודת מס הכנסה, תהיינה פטורות ממס שבח מקרקעין.
סעיף 50(ב) מתנה את הפטור באישור מטעם פקיד השומה
שאמנם נתון הרווח במקרה דנן לשומה לפי הפקודה.

מוצע להוסיף הוראה הקובעת כי פקיד השומה יהא
רשאי מצידו להתנות את מתן האישור בתשלום מס הכנסה
המגיע באותה שנה מאת המוכר או עושה הפעולה באיגוד או
במתן ערובות לתשלום המס. אולם, טכום מס הכנסה הנדרש
מהנישום לא יעלה על 40% משרוי הזכות במקרקעין (ביום
המכירה) או הזכות באיגוד (ביום הפעולה באיגוד) שהם
נשוא העסקה. אם מבקש האישור הוא איגוד מקרקעין ששומת
מס הכנסה המגיע ממנו נערכת לבעלי הזכויות בו, יחולו
ההוראות האמורות גם על מס הכנסה המגיע מבעלי הזכויות
באיגוד (סעיף 41(2)).

צורף שר המסחר והתעשייה לועדת השרים העליונה לענין ירושלים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ט, בהמשך להחלטות הממשלה מס. 868 מיום
כ"ו באלול תשכ"ז (1.10.67) ומס. 115 מיום ח' בכסלו תשכ"ח
(10.12.67), לצרף את שר המסחר והתעשייה לועדת השרים העליונה
לענין ירושלים.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהחלטה מס. 868 מינתה הממשלה ועדת שרים עליונה לענין
ירושלים בהרכב הבא: ראש הממשלה - יו"ר, שר האוצר, שר הדתות,
שר המשטרה, שר המשפטים, שר העבודה, שר הפנים, שר התיירות והפיתוח,
שר השיכון והשר מ. בגין.

בהחלטה מס. 115 צורפו לועדה הב"ל שר החוץ ושר החקלאות.

מוצע עתה לצרף לועדה גם את שר המסחר והתעשייה.

מוגש ע"י שר המסחר והתעשייה

י' באדר תשכ"ח
6.3.68

צורף שר המסחר והתעשייה לוועדת השרים העליונה לענין ירושלים

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות הממשלה מס. 868 מיום
כ"ו באלול תשכ"ז (1.10.67) ומס. 115 מיום ח' בכסלו תשכ"ח
(10.12.67), לצרף את שר המסחר והתעשייה לוועדת השרים העליונה
לענין ירושלים.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהחלטה מס. 868 מינתה הממשלה ועדת שרים עליונה לענין
ירושלים בהרכב הבא: ראש הממשלה - יו"ר, שר האוצר, שר הדתות,
שר המשטרה, שר המשפטים, שר העבודה, שר הפנים, שר התיירות והפיתוח,
שר השיכון והשר מ. בגין.

בהחלטה מס. 115 צורפו לוועדה הנ"ל שר החוץ ושר החקלאות.

מוצע עתה לצרף לוועדה גם את שר המסחר והתעשייה.

מוגש ע"י שר המסחר והתעשייה

ר' באדר תשכ"ח
6.3.68

הקמת ועדת שרים לבדיקת אפשרויות צמצום בעלות הממשלה
במפעלים עסקיים, יצרניים ומסחריים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס להקים ועדת שרים אשר תבדוק אפשרויות
צמצום בעלות הממשלה במפעלים עסקיים, יצרניים ומסחריים ותביא
מסקנותיה לממשלה.

ד ב ר י ה ט ב ר

בישיבת ועדת השרים לענייני כלכלה מיום ג' באדר תשכ"ח
(3.3.68) סוכם על הבאת ענין צמצום בעלות הממשלה על מפעלים
עסקיים, יצרניים ומסחריים לדיון במליאת הממשלה.

נראה לי כי הדרך הטובה ביותר לבדיקת המצב, היא במינוי
ועדה אשר תוכל להיכנס למכלול הנושאים הקשורים לענין זה. אני
מציע, איפוא, למנות ועדת שרים, אשר לאחר בירורים מתאימים תביא
את מסקנותיה לאישור הממשלה.

מוגש ע"י השר י. ספיר

ו' באייר תשכ"ח
6.3.68

הקמת ועדת שרים לבדיקת אפשרויות צמצום בעלות הממשלה
במפעלים עסקיים, יצרניים ומסחריים

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם להקים ועדת שרים אשר תבדוק אפשרויות
צמצום בעלות הממשלה במפעלים עסקיים, יצרניים ומסחריים ותביא
מסקנותיה לממשלה.

ד ב ר י ה ט ב ר

בישיבת ועדת השרים לענייני כלכלה מיום ג' באדר תשכ"ח
(3.3.68) סוכם על הבאת ענין צמצום בעלות הממשלה על מפעלים
עסקיים, יצרניים ומסחריים לדיון במליאת הממשלה.

נראה לי כי הדרך הטובה ביותר לבדיקת המצב, היא במינורי
ועדה אשר תוכל להיכנס למכלול הנושאים הקשורים לענין זה. אני
מציע, איפוא, למנות ועדת שרים, אשר לאחר בירורים מתאימים תביא
את מסקנותיה לאישור הממשלה.

מובש ע"י השר י. ספיר

ר' באייר תשכ"ח
6.3.68

הצעת חוק נכי רדיפות הנאצים (תיקון מס. 2)

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

--- מ ח ל י ט י מ לאסר את התזכיר והצעת חוק נכי רדיפות
הנאצים (תיקון מס. 2), תשכ"ח-1968, המ"ב, ולהגישה מיד לכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות העניין מוצע לוותר על צרוף הצעת החוק
לפרטיכל סל יסיבת הממשלה למסך שבועיים, לאסרה ולהגישה
מיד לכנסת.

מוגס ע"י סר האוצר

נספח 414

ו' באדר תשכ"ח
6.3.68

תזכיר - הצעת חוק

א. שט החוק המוצע:

חוק נכי רדיפות הנאצים (הגדלת תגמול ותגמול נוסף) (תיקון מס' 2),
תשכ"ח-1968.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע:

1. נכה לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957 (להלן - החוק העיקרי) יהיה זכאי לתגמול אף אם קיבל או היה זכאי לקבל תגמול קיצבה או פיצוי אחר בגלל נכותו מכל מקור אחר לפני עלותו לישראל, ובלבד שאינו מקבל ואינו זכאי לקבל תגמול קיצבה או פיצוי כאמור לאחר עלותו לישראל.
2. סכום תגמול היסוד (לפני תוספת היוקר) עבור כל אחוז נכות יוגדל ל-65 אגורות.
3. (א) נכה נצרך שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ואין לו הכנסה נוספת בסכום העולה על התגמול המשתלם לנכה אשר דרגת נכותו 50% יהיה זכאי לתגמול נוסף (להלן - תגמול נוסף) בסכום התגמול הרגיל שהוא זכאי לו בהחלט לדרגת נכותו. עלתה הכנסתו הנוספת על המקסימום האמור ישולם לו התגמול הנוסף בניכוי הסכום שבו עלתה ההכנסה הנוספת על אותו מקסימום.
- (ב) הזכות לקבלת התגמול הנוסף תמשך כל עוד הנכה נצרך ועד הגיע הנכה לגיל 65 אם הוא גבר ולגיל 60 אם הנכה היא אשה.
- (ג) "נצרך" יוגדר כנכה אשר אינו מסוגל להשתכר למחיתו, ואינו תלוי לצרכי מחיתו בבני משפחתו או שאינו מוחזק במוסד על חשבון הציבור.
- (ד) נכה התובע תגמול נוסף יגיש תביעתו לרשות המוסמכת בצרף ראיות תוך 60 יום מהיום בו נוצרה זכאותו.
4. התגמול לו זכאי נכה שבני משפחה אינם תלויים בו יוקטן ב-75% אם הוא מוחזק על חשבון המדינה או רשות מקומית, במוסד לנכים או לקשישים או במוסד אחר כיוצא בזה החל מהחודש הרביעי לשהותו במוסד כאמור.
5. (א) על החלטת ועדת העררים ניתן יהיה לערער בנקודה משפטית לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים.
- (ב) לר המשפטים יהיה רשאי להתקין תקנות סדרי דין בערר בפני ועדת עררים וערעור בפני בית משפט העליון.

6. תחילתו של החוק המוצע ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) מלבד ההוראה שבסעיף 1 שתחילתה מיום תחילתו של החוק העיקרי.

ג. מטרת החוק המוצע:

1. סעיף 3 לחוק העיקרי מתנה את הזכות לתגמולים בין השאר בכך שהנכה לא קיבל ואינו זכאי לקבל תגמול, קיצבה או פיצוי אחר בגלל נכותו מכל מקור אחר. התעורר צורך לקבוע כי שלילת התגמול לפי סעיף זה תעשה רק אם הנכה מקבל או זכאי לתגמול קיצבה או פיצוי כאמור גם אחר עלותו לישראל, והתגמול לא ישלל בגלל העובדה שהוא קיבל תגמול קיצבה או פיצוי בגלל נכותו טרם עלה לישראל.

2. התגמול המשתלם לנכה מבוטס על תגמול יסוד של 500 פרוטה לכל אחוז נכות בצירוף תוספת יוקר על מכוס זה. מוצע להעלות את תגמול היסוד ב-3%, מ-500 פרוטה ל-65 אגורות.

3. נכה שאינו מסוגל להשתכר למחיתו ואין לו תומך ואינו מוחזק במוסד יהיה זכאי לחוספת תגמול בשיעור תגמולו הרגיל אם אין לו הכנסה נוספת בסכום שהוא כתגמול לנכה שדרגת נכותו 50%. הכוונה היא להכפיל את התגמול לנכים בדרגות נכות גבוהה (50% ומעלה) אשר מסיבות נכות או מחלה אינם מסוגלים להשתכר כדי מחיתם והכנסתם הנוספת אינה עולה על מקסימום שנקבע, ז"א שיעור מחיתם על התגמול. הזכות לתגמול הנוסף תפסק עם הגיע הנכה לגיל קצבת זיקנה (65 בגבר ו-60 באשה). היתה לנכה הכנסה נוספת מעל למקסימום כאמור יוקטן תגמולו הנוסף בסכום הכנסתו העולה על המקסימום כאמור.

4. סעיף 5 של החוק העיקרי מחייב הקטנת התגמול ב-75% לנכה המוחזק ללא תשלום במוסד ציבורי שהוכר על ידי משרד הסעד לצורך זה, כל עוד הוא מוחזק במוסד כאמור.

מוצע שהקטנת התגמול תעשה רק לגבי נכה שבן משפחה אינו תלוי בו, ומאידך יוקטן התגמול גם לנכים המוחזקים במוסדות שאינם מוסדות ציבוריים מוכרים על ידי משרד הסעד, ובלבד שהחזקתו של הנכה במוסד היא על חשבון המדינה או רשות מקומית.

5. על החלטת הרשות המוסמכת ניתן לערר לפני ועדת עררים שהוקמה על פי החוק העיקרי. בהעדר כל הוראה בדבר זכות ערעור על החלטת ועדת העררים מוגשים ערעורים כאלה לבית משפט העליון ביושבו כבית משפט גבוה לצדק. מוצע לקבוע בחוק כי על החלטת ועדת העררים ניתן לערער בנקודה משפטית לבית המשפט העליון ביסבו כבית משפט לערעורים אזרחיים. סר המשפטים יורשה להתקין תקנות סדרי דין.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

החוק העיקרי יתוקן במספר סעיפים ויווספו מספר סעיפים חדשים.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

החוק המוצע יחייב הוצאה שנתית של כ-4,600,000 ל"י.

ו. השפעת החוק המוצע על החקן:

א י ז.

ז. השפעת החוק המוצע על ההבט המינהלי של המשרד שימונה על ביצועו ושל משרדים ושושיות אחרים:

א י ז.

ח. הערות נוספות:

1. הערות הממונה על החקיקה שולבו בנוסח התזכיר.
2. הממונה על התקציבים סמך ידו על התזכיר מבחינה תקציבית.
3. הערות שר הסעד שולבו בנוסח התזכיר.
4. לא נתקבלו הערות ממשרדי הממשלה **האחרים**.

פנחס טפיר
שר האוצר

חוק נכי רדיפות הנאצים (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968

- תיקון
סעיף 1
1. בסעיף 1 לחוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957¹ (להלן - החוק העיקרי) בסופו יבוא:
- "נצרך" - מי שנתקיימו בו כל אלה:
- (1) אינו מסוגל להשתכר למחיתו מחמת מחלתו או ליקוריו הגופני או השכלי.
- (2) אין לו תומך ואינו מוחזק במוסד כאמור בסעיף 5.
- (3) טרם מלאו לו 65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה.
- תיקון
סעיף 3
2. בסעיף 3 לחוק העיקרי, בראש פסקה (3) יבוא: "לאחר עלותו לישראל".
- תיקון
סעיף 4
3. בסעיף 4(א) לחוק העיקרי בפסקה (1) במקום "500 פרוטה" יבוא "65 אגורות".
- הוספת
סעיפים
4א ו-4ב
4. אחרי סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:
- 4א. נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% והוא נצרך, והכנסתו האחרת, פרט לתגמול לפי חוק זה, אינה עולה על תגמול המשתלם לנכה אשר דרגת נכותו 50%, ישולם לו בנוסף לתגמול שהוא זכאי לקבל לפי סעיף 4 (להלן - התגמול העיקרי) תגמול נוסף, השווה לתגמול העיקרי (להלן - תגמול נוסף); עלתה ההכנסה האחרת על המקסימום האמור תשולם לו התגמול הנוסף בניכוי הסכום שבו עלתה ההכנסה האחרת על אותו מקסימום.
- 4ב. (א) החובע תגמול נוסף יגיש בקשה לרשות המוסמכת בצירוף ראיות הדרושות להוכחת תביעתו כפי שנקבע בתקנות, ולא ישולם תגמול נוסף בעד תקופה העולה על 60 יום לפני הגשת הבקשה לתגמול הנוסף.
- (ב) הרשות המוסמכת תדון בבקשה ותודיע את החלטתה לנכה בהקדם האפשרי.
- החלפת
סעיף 5
5. במקום סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:
5. נכה הזכאי לתגמול ואין לו מספחה תלוי בו, והוא מוחזק על חשבון המוסד לנכים או לקשישים או במוסד אחר כיוצא בזה, יוקטן התגמול שהוא זכאי לפי חוק זה ב-75% החל מהחודש הרביעי להתזקתו במוסד וכל עוד הוא מוחזק בו.

תיקון
סעיף 17

6. בסעיף 17 לחוק העיקרי:

(1) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(ח) על החלטתה של ועדת העררים ניתן לערער לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, תוך שלשים יום מיום מתן ההחלטה, ואם ניתנה בהעדר המערער-מיום שנמסרה לו ההחלטה, אך אין לערער אלא בנקודה משפטית בלבד".

(2) לכותרת השוליים יווסף "וערער".

תוספת
סעיף 17א

7. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:

17. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את סדרי הדין בערר ותקנות וסדרי דין
ובערער לפי סעיף 17".

תחילה

8. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 2 שבו הוא ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968).

(ב) תחילתו של סעיף 2 מיום תחילתו של החוק העיקרי, ומי שבאותו יום היה זכאי לתגמול אילו היה סעיף 2 בחוק העיקרי, רשאי להגיש תביעתו לתגמול תוך שנה אחת מיום תחילתו של חוק זה, שכל עוד הגיש תביעה לפני כן והיא נדחתה, בגלל האמור בסעיף 3(3) לחוק העיקרי, ובין שטרם הגיש תביעה כלל.

1. ס"ח 226, תשי"ז, עמ' 103; ס"ח 316, תש"ך, עמ' 88.

דברי הסבר

תכליתו של החוק המוצע להגדיל את התגמול המשתלם לכלל הנכים על פי חוק רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957 (להלן - החוק העיקרי), להעניק תוספת תגמול לנכים נצרכים ולתקן מספר ליקויים שנתגלו בהפעלת החוק העיקרי.

1. התגמול המשתלם לנכים מורכב מתגמול יסוד של 50 אגורות לכל דרגת נכות ותוספת יוקר על סכום זה. עם העליה במדד יוקר המחיה גדל גם התגמול לנכים, אבל נראה צורך להעלות גם את תגמול היסוד. מוצע איפוא להגדיל את תגמול היסוד לכל דרגת נכות מ-50 אגורות ל-65 אגורות (סעיף 3).

2. מלבד הגדלת תגמול היסוד ב-30% לכל הנכים מוצע גם לשלם תוספת תגמול, בסכום התגמול הרגיל, לנכה נצרך, היינו נכה, שדרגת נכותו 50% או למעלה מזה ושמתחת נכות או מחלה אינו מסוגל להשתכר למחיתו ואין לו חומך ואינו מוחזק במוסד. תוספת התגמול תשולם לנכה הנצרך עד הגיעו לגיל קיצבת זיקנה, ובתנאי נוסף שמלבד תגמוליו אין לו הכנסה נוספת בסכום שהוא כתגמול לנכה שדרגת נכותו 50%. היתה לנכה הכנסה נוספת מעל לסכום האמור, יוקטן התגמול הנוסף בסכום הכנסתו העולה על הסכום האמור. (סעיפים 1 ו-4).

3. סעיף 3 לחוק העיקרי מחנה את הזכות לתגמולים בין השאר בתנאי שהנכה לא קיבל ואינו זכאי לקבל תגמול, קיצבה או פיצוי אחר בגלל נכותו מכל מקור אחר. מוצע, שהתגמול יישלל לפי סעיף זה רק אם הנכה מוכיח לקבל תגמול קיצבה או פיצוי כאמור גם אחר עלותו לישראל, ולא ישלל בגלל העובדה שהוא קיבל תגמול קיצבה או פיצוי בגלל נכותו בשרם עלה לישראל. תחילתה של הוראה זו מיום תחילתו של החוק העיקרי (סעיף 2).

4. סעיף 5 לחוק העיקרי מחייב הקטנת התגמול ב-75% לנכה המוחזק ללא תשלום במוסד ציבורי שהוכר על ידי משרד הסעד לצורך זה, וכל עוד הוא מוחזק במוסד כאמור. מוצע, שהתגמול יוקטן רק לנכה שבן משפחה אינו חלוי בו. מצד שני, יוקטן התגמול גם לנכים המוחזקים במוסדות שאינם מוסדות ציבוריים מוכרים על ידי משרד הסעד, ובלבד שהחזקתו של הנכה במוסד היא על חשבון המדינה או רשות מקומית. (סעיף 5).

5. על החלטת הרשות המוסמכת ניתן לערור לפני ועדת עררים שהוקמה על פי החוק העיקרי. בהעדר כל הוראה בדבר זכות ערעור על החלטת ועדת העררים מוגשים ערעורים כאלה לבית משפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק. מוצע לקבוע, כי על החלטת ועדת העררים ניתן לערער בנקודה משפטית לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים (סעיף 6).

הצעת חוק נכי רדיפות הנאצים (תיקון מס. 2)

הצעה להחלטה

--- מ ח ל י ט י ם לאסר את התזכיר והצעת חוק נכי רדיפות
הנאצים (תיקון מס. 2), תשכ"ח-1968, המ"ב, ולהגישה מיד לכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות העניין מוצע לוותר על צרוף הצעת החוק
לפרטיכל סל ישיבת הממשלה למסך שבועיים, לאסרה ולהגישה
מיד לכנסת.

מוגס ע"י סר האוצר

נספח 414

ו' באדר תשכ"ח
6.3.68

תזכיר - הצעת חוק

א. שט החוק המוצע:

חוק נכי רדיפות הנאצים (הגדלת תגמול ותגמול נוסף) (תיקון מס' 2),
תשכ"ח-1968.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע:

1. נכה לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957 (להלן - החוק העיקרי) יהיה זכאי לתגמול אף אם קיבל או היה זכאי לקבל תגמול קיצבה או פיצוי אחר בגלל נכותו מכל מקור אחר לפני עלותו לישראל, וכלכד שאינו מקבל ואינו זכאי לקבל תגמול קיצבה או פיצוי כאמור לאחר עלותו לישראל.

2. סכום תגמול היסוד (לפני תוספת היוקר) עבור כל אחוז נכות יוגדל ל-65 אגורות.

3. (א) נכה נצרך שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ואין לו הכנסה נוספת בסכום העולה על התגמול המשתלם לנכה אשר דרגת נכותו 50% יהיה זכאי לתגמול נוסף (להלן - תגמול נוסף) בסכום התגמול הרגיל שהוא זכאי לו בהתאם לדרגת נכותו. עלתה הכנסתו הנוספת על המקסימום האמור ישולם לו התגמול הנוסף בניכוי הסכום שבו עלתה ההכנסה הנוספת על אותו מקסימום.

(ב) הזכות לקבלת התגמול הנוסף תמשך כל עוד הנכה נצרך ועד הגיע הנכה לגיל 65 אם הוא גבר ולגיל 60 אם הנכה היא אשה.

(ג) "נצרך" יוגדר כנכה אשר אינו מסוגל להשתכר למחיתו, ואינו תלוי לצרכי מחיתו בבני משפחתו או שאינו מוחזק במוסד על חשבון הציבור.

(ד) נכה התובע תגמול נוסף יגיש תביעתו לרשות המוסמכת בצרף ראיות תוך 60 יום מהיום בו נוצרה זכאותו.

4. התגמול לו זכאי נכה שבני משפחה אינם תלויים בו יוקטן ב-75% אם הוא מוחזק על מוסד ^{המדינה או רשות מקומית} לנכים או לקשישים או במוסד אחר כיוצא בזה החל מהחודש הרביעי לשהותו במוסד כאמור.

5. (א) על החלטת ועדת העררים ניתן יהיה לערער בנקודה משפטית לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים.

(ב) יור המשפטים יהיה רשאי להתקין תקנות סדרי דין בערר בפני ועדת עררים וערעור בפני בית משפט העליון.

6. תחילתו של החוק המוצע ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) מלבד ההוראה שבסעיף 1 שתחילתה מיום תחילתו של החוק העיקרי.

ג. מטרת החוק המוצע:

1. סעיף 3 לחוק העיקרי מתנה את הזכות לתגמולים בין השאר בכך שהנכה לא קיבל ואינו זכאי לקבל תגמול, קיצבה או פיצוי אחר בגלל נכותו מכל מקור אחר. התעורר צורך לקבוע כי שלילת התגמול לפי סעיף זה תעשה רק אם הנכה מקבל או זכאי לתגמול קיצבה או פיצוי כאמור גם אחר עלותו לישראל, והתגמול לא ישלל בגלל העובדה שהוא קיבל תגמול קיצבה או פיצוי בגלל נכותו טרם עלה לישראל.

2. התגמול המשתלם לנכה מבוטט על תגמול יסוד של 500 פרוטה לכל אחוז נכות בצרוף תוספת יוקר על מכוס זה. מוצע להעלות את תגמול היסוד ב-3%, מ-500 פרוטה ל-65 אגורות.

3. נכה שאינו מסוגל להשתכר למחיתו ואין לו תומך ואינו מוחזק במוסד יהיה זכאי לתוספת תגמול בשיעור תגמולו הרגיל אם אין לו הכנסה נוספת בסכום שהוא כתגמול לנכה שדרגת נכותו 50%. הכוונה היא להכפיל את התגמול לנכים בדרגות נכות גבוהה (50% ומעלה) אשר מסיבות נכות או מחלה אינם מסוגלים להשתכר כדי מחיתם והכנסתם הנוספת אינה עולה על מקסימום שנקבע, ז"א שיעור מחיתם על התגמול. הזכות לתגמול הנוסף תפסק עם הגיע הנכה לגיל קצבת זיקנה (65 בגבר ו-60 באשה). היתה לנכה הכנסה נוספת מעל למקסימום כאמור יוקטן תגמולו הנוסף בסכום הכנסתו העולה על המקסימום כאמור.

4. סעיף 5 של החוק העיקרי מחייב הקטנת התגמול ב-75% לנכה המוחזק ללא תשלום במוסד ציבורי שהוכר על ידי משרד הסעד לצורך זה, כל עוד הוא מוחזק במוסד כאמור.

מוצע שהקטנת התגמול תעשה רק לגבי נכה שבן משפחה אינו תלוי בו, ומאידך יוקטן התגמול גם לנכים המוחזקים במוסדות שאינם מוסדות ציבוריים מוכרים על ידי משרד הסעד, ובלבד שהחזקתו של הנכה במוסד היא על חשבון המדינה או רשות מקומית.

5. על החלטת הרשות המוסמכת ניתן לערר לפני ועדת עררים שהוקמה על פי החוק העיקרי. בהעדר כל הוראה בדבר זכות ערעור על החלטת ועדת העררים מוגשים ערעורים כאלה לבית משפט העליון ביושבו כבית משפט גבוה לצדק. מוצע לקבוע בחוק כי על החלטת ועדת העררים ניתן לערר בנקודה משפטית לבית המשפט העליון ביושבו כבית משפט לערעורים אזרחיים. שר המשפטים יורשה להתקין תקנות סדרי דין.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

החוק העיקרי יתוקן במספר סעיפים ויווספו מספר סעיפים חדשים.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

החוק המוצע יחייב הוצאה שנתית של כ-4,600,000 ל"י.

ו. השפעת החוק המוצע על התקן:

א י ז.

ז. השפעת החוק המוצע על ההבט המינהלי של המשדד שימונה על ביצועו ושל משדדים ושוטרים אחרים:

א י ז.

ח. הערות נוספות:

1. הערות הממונה על החקיקה שולבו בנוסח התזכיר.
2. הממונה על התקציבים סמך ידו על התזכיר מבחינה תקציבית.
3. הערות שר הסעד שולבו בנוסח התזכיר.
4. לא נתקבלו הערות ממשרדי הממשלה **האחרים**.

פנחס טפיר
שר האוצר

חוק נכי רדיפות הנאצים (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968

1. בסעיף 1 לחוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957¹ (להלן - החוק העיקרי) בסופו יבוא:

תיקון
סעיף 1

"נצרך" - מי שנתקיימו בו כל אלה:

(1) אינו מסוגל להשתכר למחיתו מחמת מחלתו או ליקורו הגופני או הסכלי.

(2) אין לו תומך ואינו מוחזק במוסד כאמור בסעיף 5.

(3) שרם מלאו לו 65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה.

2. בסעיף 3 לחוק העיקרי, בראש פסקה (3) יבוא: "לאחר עלותו לישראל".

תיקון
סעיף 3

3. בסעיף 4(א) לחוק העיקרי בפסקה (1) במקום "500 פרוטה" יבוא "65 אגורות".

תיקון
סעיף 4

4. אחרי סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת
סעיפים
4א ו-4ב

4א. "תגמול נוסף
נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% והוא נצרך, והכנסתו האחרת, פרט לתגמול לפי חוק זה, אינה עולה על תגמול המשתלם לנכה אשר דרגת נכותו 50%, ישולם לו בנוסף לתגמול שהוא זכאי לקבל לפי סעיף 4 (להלן - התגמול העיקרי) תגמול נוסף, הסווה לתגמול העיקרי (להלן - תגמול נוסף); עלתה ההכנסה האחרת על המקסימום האמור תשולם לו התגמול הנוסף בניכוי הסכום שבו עלתה ההכנסה האחרת על אותו מקסימום.

4ב. (א) החובע תגמול נוסף יגיש בקשה לרשות המוסמכת בצרוף ראיות הדרושות להוכחת תביעתו כפי שנקבע בתקנות, ולא ישולם תגמול נוסף בעד תקופה העולה על 60 יום לפני הגשת הבקשה לתגמול הנוסף.

בקשות
והחלטת
הרשות
המוסמכת

(ב) הרשות המוסמכת תדון בבקשה ותודיע את החלטתה לנכה בהקדם האפשרי.

5. במקום סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת
סעיף 5

5. "הקטנת תגמולים
נכה הזכאי לתגמול ואין לו מספחה תלוי בו, והוא מוחזק על חשבון המוסד לנכים או לקשישים או במוסד אחר כיוצא בזה, יוקטן התגמול שהוא זכאי לפי חוק זה ב-75% החל מהחודש הרביעי להחזקתו במוסד וכל עוד הוא מוחזק בו".

תיקון
סעיף 17

6. בסעיף 17 לחוק העיקרי:

(1) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(ח) על החלטתה של ועדת העררים ניתן לערער לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, תוך שלשים יום מיום מתן ההחלטה, ואם ניתנה בהעדר המערער-מיום שנמסרה לו ההחלטה, אך אין לערער אלא בנקודה משפטית בלבד".

(2) לכותרת השוליים יווסף "וערעור".

תוספת
סעיף 17א

7. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:

17. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את סדרי הדין בערר ותקנות וסדרי דין ובערעור לפי סעיף 17".

תחילה

8. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 2 שבו הוא ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968).

(ב) תחילתו של סעיף 2 מיום תחילתו של החוק העיקרי, ומי שבאותו יום היה זכאי לתגמול אילו היה סעיף 2 בתו"ז, רשאי להגיש תביעתו לתגמול תוך שנה אחת מיום תחילתו של חוק זה, שבו הגיש תביעה לפני כן והיא נדחתה, בגלל האמור בסעיף 3(3) לחוק העיקרי, ובין שטרם הגיש תביעה בלל.

1. ס"ח 226, חשי"ז, עמ' 103; ס"ח 316, חש"ר, עמ' 88.

דברי הסבר

תכליתו של החוק המוצע להגדיל את התגמול המשתלם לכלל הנכים על פי חוק רדיפות הנאצים, חשי"ז-1957 (להלן - החוק העיקרי), להעניק תוספת תגמול לנכים נצרכים ולתקן מספר ליקויים שנתגלו בהפעלת החוק העיקרי.

1. התגמול המשתלם לנכים מורכב מתגמול יסוד של 50 אגורות לכל דרגת נכות ותוספת יוקר על סכום זה. עם העליה במדד יוקר המחיה גדל גם התגמול לנכים, אבל נראה צורך להעלות גם את תגמול היסוד. מוצע איפוא להגדיל את תגמול היסוד לכל דרגת נכות מ-50 אגורות ל-65 אגורות (סעיף 3).

2. מלבד הגדלת תגמול היסוד ב-30% לכל הנכים מוצע גם לשלם תוספת תגמול, בסכום התגמול הרגיל, לנכה נצרך, היינו נכה, שדרגת נכותו 50% או למעלה מזה ושמתת נכות או מחלה אינו מסוגל להשתכר למחיתו ואין לו תומך ואינו מוחזק במוסד. תוספת התגמול תשולם לנכה הנצרך עד הגיעו לגיל קיצבת זיקנה, ובתנאי נוסף שמלבד תגמוליו אין לו הכנסה נוספת בסכום שהוא כתגמול לנכה שדרגת נכותו 50%. היתה לנכה הכנסה נוספת מעל לסכום האמור, יוקטן התגמול הנוסף בסכום הכנסתו העולה על הסכום כאמור. (סעיפים 1 ו-4).

3. סעיף 3 לחוק העיקרי מתנה את הזכות לתגמולים בין השאר בתנאי שהנכה לא קיבל ואינו זכאי לקבל תגמול, קיצבה או פיצוי אחר בגלל נכותו מכל מקור אחר. מוצע, שהתגמול יישלל לפי סעיף זה רק אם הנכה מוסיף לקבל תגמול קיצבה או פיצוי כאמור גם אחר עלותו לישראל, ולא ישלל בגלל העובדה שהוא קיבל תגמול קיצבה או פיצוי בגלל נכותו בשרם עלה לישראל. תחילתה של הוראה זו מיום תחילתו של החוק העיקרי (סעיף 2).

4. סעיף 5 לחוק העיקרי מחייב הקטנת התגמול ב-75% לנכה המוחזק ללא תשלום במוסד ציבורי שהוכר על ידי משרד הסעד לצורך זה, וכל עוד הוא מוחזק במוסד כאמור. מוצע, שהתגמול יוקטן רק לנכה שבן משפחה אינו תלוי בו. מצד שני, יוקטן התגמול גם לנכים המוחזקים במוסדות שאינם מוסדות ציבוריים מוכרים על ידי משרד הסעד, ובלבד שהחזקתו של הנכה במוסד היא על חשבון המדינה או רשות מקומית. (סעיף 5).

5. על החלטת הרשות המוסמכת ניתן לערור לפני ועדת עררים שהוקמה על פי החוק העיקרי. בהעדר כל הוראה בדבר זכות ערעור על החלטת ועדת העררים מוגשים ערעורים כאלה לבית משפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק. מוצע לקבוע, כי על החלטת ועדת העררים ניתן לערער בנקודה משפטית לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים (סעיף 6).

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 12)

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמסך להחלטה הממשלה מס. 224 (כל/62), מיום כ"ז בטבת תשכ"ח (28.1.68), לאשר את הצעת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 12), תשכ"ח-1968, המ"ב, ולהגיש מיד לכנסת.

דבריו הסבר

ועדת הכרים לעניני כלכלה אישרה בישיבתה מיום כ"ב בטבת תשכ"ח (23.1.68) (החלטה מס. כל/62), תיקונים לפקודת מס הכנסה אשר יכללו בסמי הצעות חוק לתיקון הפקודה האמורה: תיקון מס. 12 ותיקון מס. 13.

מוצע לאשר את הצעת החוק הנ"ל הכוללת חלק מהתיקונים האמורים ולהניחה מיד על טולחן הכנסת, כדי שהכנסת תספיק לאשרה עוד במושב הנוכחי.

הצעת תיקון מס. 13 תוגש לאיסור הממשלה בנפרד.

מוגש ע"י שר המספטים

הצעת חוק

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 12), תשכ"ח-1968.

1. תיקון
סעיף
9 בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾ (להלן - הפקודה) בסופו, יבוא:
 "(16) הכנסתו של עולה שנכנס לישראל ביום כ' באדר ב'
 תשכ"ז (1 באפריל 1967) או לאחר מכן, כמפורט להלן:
 1200 לירות לכל חודש, מ-12 החודשים הראשונים
 לעלייתו לישראל, 700 לירות לכל חודש מ-12 החודשים
 שלאחריהם ו-200 לירות לכל חודש מ-12 החודשים
 שלאחריהם. פטור זה ינתן לשנת מס שכולה או מקצתה
 נמצאת בתקופת 36 החודשים האמורים, לפי מספר החודשים
 שהעולה ישב בישראל באותה שנת מס.
- בפסקה זו, "עולה" - מי שבידו אשרת עולה או
 תעודת עולה לפי חוק השבות, תש"י-1950⁽²⁾, או מי
 שנמנה עם סוג בני אדם שטר האוצר קבע סדינם כדין
 עולה לענין זה."
2. תיקון
סעיף
10 האמור בסעיף 10 לפקודה יסומן כסעיף קטן (א) ואחריו יבוא:
 "(ב) לענין סעיף קטן (א) יראו הכנסתו של יחיד תושב
 ישראל כהכנסה הכוללת תוספת יוקר."
3. תיקון
סעיף
40 בסעיף 40 לפקודה -
 (1) בסעיף קטן (א):
 (א) בפסקה (1), במקום הסיפא המתחילה במלים "מסלושת
 הילדים הראשונים" יבוא "משני הילדים הראשונים
 ו-1000 לירות בעד כל ילד נוסף";
 (ב) במקום פסקה (4) יבוא:
 (4) לא יותר ביכורי לפי סעיף קטן זה בעד ילד שהיתה
 לו בזכות עצמו, בשנת המס, הכנסה העולה על
 600 לירות, אלא אם צרף ההורה את העודף על
 600 הלירות להכנסתו הוא; הכנסה ממענק לימודים
 או מהענקת חינוכית אחרת לא תבוא בחשבון 600 הלירות.

(2) בטעיף קטן (ב), במקום "יותר לו זיכוי של 60 לירות בעד כל ילד כאמור" יבוא "יותר לו, במקום הזכוי לפי טעיף קטן (א), זכוי של 200 לירות בעד כל ילד כאמור".

4. בטעיף 41 לפקודה, בטעיף קטן (ב), במקום "1000 לירות" יבוא "1700 לירות" ובמקום "1200 לירות" יבוא "2100 לירות" ובטרפו יבוא: "סר האוצר רשאי בצו לשנות סכומים אלה".

תיקון
טעיף
41

5. בטעיף 42 לפקודה -
(1) בטעיף קטן (ב), במקום "ל-1150 לירות" יבוא "בסכום של 650 לירות";

תיקון
טעיף
42

(2) בטעיף קטן (ג), במקום "למחצית ההפרט" יבוא "לשני שלישים מן ההפרט" ובמקום "לביין 1150 לירות, אך לא יותר מ-400 לירות" יבוא "לביין סכום הזכוי המוגדל כאמור בטעיף קטן (ג), אך לא יותר מ-850 לירות".

6. בטעיף 45 לפקודה, בטעיף קטן (ב)(1), במקום "1200 לירות" יבוא "1500 לירות".

תיקון
טעיף
45

7. (א) עולה שנכנס לישראל בתקופה שמיום כח' באדר ב' תשכ"ה (1 באפריל 1965) עד יום י' בניסן תשכ"ו (31 במרס 1966) יהיה פטור ממס על 2400 לירות מהכנסתו בשנת המס 1967;

פטור
מיוחד
לעולה
בשנות
המס
1967
ו-1968

(ב) עולה שנכנס לישראל בתקופה שמיום יא' בניסן תשכ"ו (1 באפריל 1966) עד יום יט' באדר ב' תשכ"ז (31 במרס 1967), יהיה פטור ממס על 8400 לירות מהכנסתו בשנת המס 1967 ועל 2400 לירות מהכנסתו בשנת המס 1968;

(ג) בטעיף זה, "עולה" - כמשמעותו בטעיף 9(16) לפקודה, ו"שנת מס" - כמשמעותו בטעיף 1 לפקודה.

תחולה .8 (א) סעיף 2 יחול לגבי שנת המס 1961 ואילך;

(ב) סעיף 1 יחול לגבי שנת המס 1967 ואילך;

(ג) סעיפים 3 - 6 יחולו לגבי שנת המס 1968 ואילך.

-
1. דיני מדינת ישראל, ברטח חדש 6, עמ' 120;
ט"ח תשכ"ב, עמ' 60, 129; תשכ"ג, עמ' 73;
תשכ"ד, עמ' 86, 114; תשכ"ה, עמ' 28, 290;
תשכ"ו, עמ' 34, 38; תשכ"ז, עמ' 18, 94.
2. ט"ח 51, תש"י, עמ' 159; ט"ח 163, תשי"ד, עמ' 174.

ד ב ר ר ה ס ב ר

1. בעקבות מדיניות הממשלה לעידוד העליה מוצע, להקל על היקלטותו של עולה חדש, שעלה לישראל אחרי 31.3.67, במתן פטור מיוחד ממס על הכנסתו בסנים הראשונות לעליתו (סעיף 1). פטורים מסויימים ינתנו גם לעולים שבכנסו לישראל אחרי 1 באפריל 1965. (סעיף 7).

2. עד לתחילת תוקפו של הצוטה החדש של הפקודה, בסנת המס 1961, היה מפורט בפקודה שתושב ישראל זכאי לפטור ממס לגבי תוספת יוקר על הכנסה שאיננה מעבודה (הוראות סעיף 8א' לפקודה בצוטת הקודם והוראת סעיף 11 לחוק לתיקון הפקודה מסנת 1956), אף אם, איננה כוללת תוספת יוקר. בפסק דין של ביהמ"ש העליון (ע.א. 65/695 פד"י כ' (2) 695) החלט הצוטת החדש של הפקודה בוטל סעיף 11 האמור, נמצא שעל פי החוק לא מגיע כיום פטור תוספת יוקר לעצמאים על הכנסות שאינן כוללות תוספת זאת.

מוצע אפוא לתקן את סעיף 10 לפקודה כך שהוראת סעיף 11 הנ"ל שבוטלה תיכלל בו שנית והכנסתו של יחיד תושב ישראל יראו כהכנסה הכוללת תוספת יוקר. (סעיף 2).

3. א. בעקבות המגמה לעידוד הילודה מוצע, להגדיל את הנכוי בעד ילדים, ל-1,000 לירות בעד הילד השלישי ובעד כל ילד צוטף (כיום הנכוי הוא 500 לירות בעד הילד השלישי, 650 לירות בעד הילד הרביעי ו-700 לירות בעד כל ילד צוטף).

ביתן

ב. הנכוי/כיום רק בעד ילדים שאין להם בזכות עצמם הכנסה העולה על 600 לירות בשנת המס (למעט הכנסה ממענק למודים או הענקת חיבוכית אחרת כיוצא בזה). אך לעתים הכנסתו של ילד עודפת על 600 לירות בטכום מועט בלבד, הפסד הנכויים הנגרם על ידי כך להורה אינו עומד בשום יחס לעודף האמור. (לדוגמה: - אלמן שלבנו הכנסה של 700 לירות יפסיד, בשל 100 הלירות העודפות על 600 לירות, גכויים בטכום של 1,500 לירות

500 לירות נכוי בעד ילד לפי סעיף 40(א) (1) לפקודה, ו-1000 לירות נכוי צוטף לאלמן או לילד לפי סעיף 40(א) (2) לפקודה) מוצע אפוא, לאפשר להורה לשמור על זכותו למלוא הנכוי

אף בעד ילד שהכנסתו עולה על 600 לירות, ובלבד שיצורף את הכנסת הילד העולה על 600 לירות להכנסתו הוא.

(ג) | הנכרי הניתן לביטוח לפי סעיף 40(ב) לפקודה
בשל ילדיו שלא מלאו להם 20 שנה והם בטרות טדיר
כמשמעותו בחוק סירות בטחון, תשי"ט-1959, יוגדל
ל-200 לירות (כיום הביטוח הוא 60 לירות).

|| הנכרי כאמור ניתן במקום הנכרי הרגיל המגיע להורה בעד
ילד לפי סעיף 40(א) לפקודה, ומוצע לומר זאת במפורש
בגוף הסעיף, שאינו בהיר די צרכו לענין זה (סעיף 3).

4. הנכרי בעד קרובים לפי סעיף 41(ב) לפקודה מוגבל לבן
משפחה, או להורה אחד שהכנסתו אינה עולה על 1000 לירות ולזוג הורים
שהכנסתם אינה עולה על 1200 לירות. בהתחשב עם סכומי קצבת הזקנה
המשתלמת על ידי הביטוח הלאומי מוצע עתה, להעלות סכומים אלה
ולהעמידם על 1700 לירות לבן משפחה בתמך יחיד, ו-2100 לירות
לבן משפחה בתמך שהוא הורה שבו זוגו חי איתו. כדי להימנע מן
הצורך לתקן את החוק עם כל עלייה ביוקר המחיה מוצע, כי להבא
יהא שר האוצר רשאי לסבוב בצו את הסכומים האמורים בהתחשב בעליה
בסכומי קצבת הזקנה המשתלמת ע"י המוסד לביטוח לאומי (סעיף 4).

5. אשה או ילד שהם בטולי יכולת לקיים עצמם ומוחזקים בבית,
מזכים את הביטוח המקיים אותם בהשלמת הביטוח הרגיל הניתן בעדם
ל-1,150 לירות. מאחר שהנכרי הרגיל בעד אשה עולה על הנכרי
הרגיל בעד ילד, נמצא כי השלמת הביטוח אינה טוה (350 לירות
לגבי אשה, לעומת 650 לירות לגבי ילד). מוצע להטות כוונת
זה כך שבמקום השלמה ל-1,150 לירות תבוא הגדלה של כל אחד
מהבכורים האמורים ב-650 לירות (סעיף 5(1)).

בני משפחה שהם בטולי יכולת לקיים עצמם ומוחזקים במוסד
מיוחד, מזכים את הביטוח המחזיק במוסד בכרי כוונת בסכום הטרות
למחצית ההפרש שבין הוצאות ההחזקה הממשיות לבין -1,150 לירות
(שהוא סכום הביטוח הניתן למי שמחזיק בני משפחה אלה בביתו, כפי
שתוקן עתה לגבי אשה ל-1450 לירות). מוצע, להעלות את סכום הביטוח
ולהעמידו על $\frac{2}{3}$ ההפרש ולהעלות את התקרה מ-400 לירות ל-850 לירות
(סעיף 5(2)).

6. כדי לסייע בהרחבת ביטוח חיים של הנישום או של אשתו, או בהגדלת הסכומים המצטברים בקופות גמל לזכות הנישום מוצע, להגדיל את התקרה לגבי זכוי ממט בטביל משרות אלה, ל-1500 לירות (במקום 1200 לירות כיום) (טעיף 6).

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 12)

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמטך להחלטה הממשלה מס. 224 (כל/62), מיום כ"ז בטבת תשכ"ח (28.1.68), לאשר את הצעת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס. 12), תשכ"ח-1968, המ"ב, ולהגיש מיד לכנסת.

דברי הסבר

ועדת הכרים לענייני כלכלה אישרה בישיבתה מיום כ"ב בטבת תשכ"ח (23.1.68) (החלטה מס. כל/62), תיקונים לפקודת מס הכנסה אשר יכללו בסתי הצעות חוק לתיקון הפקודה האמורה: תיקון מס. 12 ותיקון מס. 13.

מוצע לאשר את הצעת החוק הנ"ל הכוללת חלק מהתיקונים האמורים ולהניחה מיד על שולחן הכנסת, כדי שהכנסת תספיק לאשרה עוד במושב הנוכחי.

הצעת תיקון מס. 13 תוגש לאיטור הממשלה בנפרד.

מוגש ע"י שר המספטים

הצעת חוק

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 12), תשכ"ח-1968:

1. תיקון
סעיף
9 בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾ (להלן - הפקודה) בטופו, יבוא:
 "(16) הכנסתו של עולה שנכנס לישראל ביום כ' באדר ב'
 תשכ"ז (1 באפריל 1967) או לאחר מכן, כמפורט להלן:
 1200 לירות לכל חודש מ-12 החודשים הראשונים
 לעלייתו לישראל, 700 לירות לכל חודש מ-12 החודשים
 שלאחריהם ו-200 לירות לכל חודש מ-12 החודשים
 שלאחריהם. פטור זה ינתן לשנת מס שכולה או מקצתה
 במצאת בתקופת 36 החודשים האמורים, לפי מספר החודשים
 שהעולה ישב בישראל באותה שנת מס.
 בפסקה זו, "עולה" - מי שבידו אשרת עולה או
 תעודת עולה לפי חוק השבות, תס"ו-1950⁽²⁾, או מי
 שנמנה עם סוג בני אדם שסר האוצר קבע סדינם כדין
 עולה לענין זה."
 2. תיקון
סעיף
10 האמור בסעיף 10 לפקודה יסומן כסעיף קטן (א) ואחריו יבוא:
 "(ב) לענין סעיף קטן (א) יראו הכנסתו של יחיד תושב
 ישראל כהכנסה הכוללת תוספת יוקר."
 3. תיקון
סעיף
40 בסעיף 40 לפקודה -
 (1) בסעיף קטן (א):
 (א) בפסקה (1), במקום הסיפא המתחילה במלים "מסלושת
 הילדים הראשונים" יבוא "משני הילדים הראשונים
 ו-1000 לירות בעד כל ילד נוסף";
 (ב) במקום פסקה (4) יבוא:
 (4) לא יותר ביכורי לפי סעיף קטן זה בעד ילד שהיתה
 לו בזכות עצמו, בשנת המס, הכנסה העולה על
 600 לירות, אלא אם צרף ההורה את העודף על
 600 הלירות להכנסתו הוא; הכנסה ממענק לימודים
 או מהענקת חינוכית אחרת לא תבוא בחשבון 600 הלירות.

(2) בטעיף קטן(ב), במקום "יותר לו זיכוי של 60. לירות
בעד כל ילד כאמור" יבוא "יותר לו, במקום הזכוי לפי
טעיף קטן(א), זכוי של 200 לירות בעד כל ילד כאמור".

4. בטעיף 41 לפקודה, בטעיף קטן(ב), במקום "1000 לירות"
יבוא "1700 לירות" ובמקום "1200 לירות" יבוא "2100 לירות"
ובטופר יבוא: "שר האוצר רשאי בצו לשנות סכומים אלה".

תיקון
טעיף
41

5. בטעיף 42 לפקודה -
(1) בטעיף קטן(ב), במקום "ל-1150 לירות" יבוא "בסכום
של 650 לירות";

תיקון
טעיף
42

(2) בטעיף קטן(ג), במקום "למחצית ההפרש" יבוא "לשני
שלישית מן ההפרש" ובמקום "לבין 1150 לירות, אך לא
יותר מ-400 לירות" יבוא "לבין סכום הזכוי המוגדל
כאמור בטעיף קטן(ג), אך לא יותר מ-850 לירות".

6. בטעיף 45 לפקודה, בטעיף קטן(ב)(1), במקום "1200 לירות"
יבוא "1500 לירות".

תיקון
טעיף
45

7. (א) עולה שנכנס לישראל בתקופה שמיום כח' באדר ב' תשכ"ה
(1 באפריל 1965) עד יום י' בניסן תשכ"ו (31 במרס
1966) יהיה פטור ממס על 2400 לירות מהכנסתו בשנת
המס 1967;

פטור
מיוחד
לעולה
בשנות
המס
1967
ו-1968

(ב) עולה שנכנס לישראל בתקופה שמיום יא' בניסן תשכ"ו
(1 באפריל 1966) עד יום יט' באדר ב' תשכ"ז (31 במרס
1967), יהיה פטור ממס על 8400 לירות מהכנסתו בשנת
המס 1967 ועל 2400 לירות מהכנסתו בשנת המס 1968;

(ג) בטעיף זה, "עולה" - כמשמעותו בטעיף 9(16) לפקודה,
ו"שנת מס" - כמשמעותו בטעיף 1 לפקודה.

- תחולה .8 (א) סעיף 2 יחול לגבי שבת המס 1961 ואילך;
(ב) סעיף 1 יחול לגבי שבת המס 1967 ואילך;
(ג) סעיפים 3 - 6 יחולו לגבי שבת המס 1968 ואילך.

-
1. דיני מדינת ישראל, ברטח חדש 6, עמ' 120;
ט"ח תשכ"ב, עמ' 60, 129; תשכ"ג, עמ' 73;
תשכ"ד, עמ' 86, 114; תשכ"ה, עמ' 28, 290;
תשכ"ו, עמ' 34, 38; תשכ"ז, עמ' 18, 94.
2. ט"ח 51, תש"י, עמ' 159; ט"ח 163, תשי"ד, עמ' 174.

1. בעקבות מדיניות הממשלה לעידוד העליה מוצע, להקל על היקלטותו של עולה חדש, שעלה לישראל אחרי 31.3.67, במתן פטור מיוחד ממס על הכנסתו בטנים הראשונות לעלייתו (סעיף 1). פטורים מסויימים ינתנו גם לעולים שנכנסו לישראל אחרי 1 באפריל 1965. (סעיף 7).

2. עד לתחילת תוקפו של הצוטה החדש של הפקודה, בסנת המס 1961, היה מפורט בפקודה שתושב ישראל זכאי לפטור ממס לגבי תוספת יוקר של הכנסה שאיננה מעבודה (הוראות סעיף 8א' לפקודה בצוטח הקודם והוראת סעיף 11 לחוק לתיקון הפקודה מסנת 1956), אף אם, איננה כוללת תוספת יוקר. בפסק דין של ביהמ"ש העליון (ע.א. 65/695) פד"י כ"ב (2) 695, החלט הצוטח החדש של הפקודה בוטל סעיף 11 האמור, נמצא שעל פי החוק לא מגיע כיום פטור תוספת יוקר לעצמאים על הכנסות שאינן כוללות תוספת זאת.

מוצע אפוא לתקן את סעיף 10 לפקודה כך שהוראת סעיף 11 הנ"ל שבוטלה תיכלל בו שנית והכנסתו של יחיד תושב ישראל יראו כהכנסה הכוללת תוספת יוקר. (סעיף 2).

3. א. בעקבות המגמה לעידוד הילודה מוצע, להגדיל את הנכוי בעד ילדים, ל-1,000 לירות בעד הילד השלישי ובעד כל ילד צוטף (כיום הנכוי הוא 500 לירות בעד הילד השלישי, 650 לירות בעד הילד הרביעי ו-700 לירות בעד כל ילד צוטף).

ביתן

ב. הנכוי/כיום רק בעד ילדים שאין להם בזכות עצמם הכנסה העולה על 600 לירות בשנת המס (למעט הכנסה ממענק למודים או הענקת חינכותית אחרת כיוצא בזה). אך לעתים הכנסתו של ילד עודפת על 600 לירות בטכום מועט בלבד, הפסד הנכויים הנגרם על ידי כך להורה אינו עומד בשום יחס לעודף האמור. (לדוגמה: - אלמן שלבנו הכנסה של 700 לירות יפסיד, בטל 100 הלירות העודפות על 600 לירות, צכויים בטכום של 1,500 לירות

500 לירות נכוי בעד ילד לפי סעיף 40(א) (1) לפקודה, ו-1000 לירות נכוי צוטף לאלמן או לילד לפי סעיף 40(א) (2) מוצע אפוא, לאפשר להורה לשמור על זכותו למלוא הנכוי

אף בעד ילד שהכנסתו עולה על 600 לירות, ובלבד שיצרף את הכנסת הילד העולה על 600 לירות להכנסתו הוא.

(ג) | הנכרי הניתן לביטוח לפי סעיף 40(ב) לפקודה
בשל ילדיו שלא מלאו להם 20 שנה והם בטרות טדיר
כמשמעותו בחוק סירות בטחון, תשי"ט-1959, יוגדל
ל-200 לירות (כיום הניכוי הוא 60 לירות).

|| הנכרי כאמור ניתן במקום הנכרי הרגיל המגיע להורה בעד
ילד לפי סעיף 40(א) לפקודה, ומוצע לומר זאת במפורש
בגוף הסעיף, שאינו בהיר די צרכו לענין זה (סעיף 3).

4. הנכרי בעד קרובים לפי סעיף 41(ב) לפקודה מוגבל לבן
משפחה, או להורה אחד שהכנסתו אינה עולה על 1000 לירות ולזוג הורים
שהכנסתם אינה עולה על 1200 לירות. בהתחשב עם סכומי קצבת הזקנה
המשתלמת על ידי הביטוח הלאומי מוצע עתה, להעלות סכומים אלה
ולהעמידם על 1700 לירות לבן משפחה בתמך יחיד, ו-2100 לירות
לבן משפחה בתמך שהוא הורה שכן זוגו חי איתו. כדי להימנע מן
הצורך לתקן את החוק עם כל עלייה ביוקר המחיה מוצע, כי להבא
יהא שר האוצר רשאי לחנות בצו את הסכומים האמורים בהתחשב בעליה
בסכומי קצבת הזקנה המשתלמת ע"י המוסד לביטוח לאומי (סעיף 4).

5. אשה או ילד שהם בטולי יכולת לקיים עצמם ומוחזקים בבית,
מזכים את הביטוח המקיים אותם בהשלמת הניכוי הרגיל הניתן בעדם
ל-1,150 לירות. מאחר שהנכוי הרגיל בעד אשה עולה על הנכוי
הרגיל בעד ילד, נמצא כי השלמת הנכוי אינה שווה (350 לירות
לגבי אשה, לעומת 650 לירות לגבי ילד). מוצע להשוות נכוי נוסף
זה כך שבמקום השלמה ל-1,150 לירות תבוא הגדלה של כל אחד
מהנכויים האמורים ב-650 לירות (סעיף 5(1)).

בני משפחה שהם בטולי יכולת לקיים עצמם ומוחזקים במוסד
מיוחד, מזכים את הביטוח המחזיקם במוסד בנכוי נוסף בסכום השווה
למחצית ההפרש שבין הוצאות ההחזקה הממשיות לבין -1,150 לירות
(שהוא סכום הניכוי הניתן למי שמחזיק בני משפחה אלה בביתו, כפי
שתוקן עתה לגבי אשה ל-1450 לירות). מוצע, להעלות את סכום הנכוי
ולהעמידו על $\frac{2}{3}$ ההפרש ולהעלות את התקרה מ-400 לירות ל-850 לירות
(סעיף 5(2)).

6. כדי לסייע בהרחבת ביטוח חיים של הניסוח או של אשתו, או בהגדלת הטכומים המצטברים בקופות גמל לזכות הניסוח מוצע, להגדיל את התקרה לגבי זכוי ממט בשביל משרות אלה, ל-1500 לירות (במקום 1200 לירות כיום) (טעיף 6).